

Η, η, ἥτα, τό, άκλιτο, το έβδομο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **η'** = *όκτώ* και *όγδοος*, αλλά **η** = 8.000. Ο μεγαλογραφούμενος τύπος του ἥτα (Η) ήταν ένα διπλό ε και πιθανώς προφερόταν ως μακρό ε, πρβλ. [δηλος](#) (από το [δέελος](#)). Το παλιό αλφάβητο είχε μόνο ένα σημάδι (Ε) για τον ήχο ε, τον βραχύ και τον μακρό, μέχρι τη στιγμή που εισήχθησαν τα μακρά φωνήεντα η και ω, από το Σαμιακό αλφάβητο επί άρχοντος Ευκλείδη το 403 π.Χ., αν και το Η χρησιμ. ως φωνήεν και πριν από αυτόν. Το στοιχείο Η, προτού παραστήσει το μακρό ε, παρίστανε το πνεύμα της δασείας, όπως ΗΟΣ αντί *ός* (το οποίο παραμένει στο Λατινικό Η). Όταν το Η χρησιμ. για να παραστήσει το μακρό ε κόπηκε ταυτόχρονα σε δύο τμήματα, έτσι ώστε το **ἥ**, Επικ. επίσης **ἡέ**, σύνδεσμος με δύο κύριες λειτουργίες, συγκριτική και διαζευκτική.

Α. ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΟΣ, **ἥ**, είτε, **ή**, Λατ. *vel*, ενώνει μία ή περισσότερες λέξεις ή προτάσεις που διαφέρουν από την πρώτη· *ἤκουσας ἥ οὐκ ἤκουσας ἥ κοφῆ λέγω*;, σε Αισχύλ.· *ἥ..., ἥ..., εἴτε..., εἴτε...* Λατ. *aut..., aut...*, σε Όμηρ. κ.λπ. **I**. σε πλάγιες ερωτήσεις, *εἰ..., ἥ..., εἰάν..., ἥ...*, Λατ. *utrum..., an..., εἰδῶμεν εἰ νικῶμεν ἥ νικώμεθα*, σε Αισχύλ.· αλλά στον Όμηρ. το *ἥ..., ἥ* (ή *ἥ*) χρησιμ. αντί για το *εἰ*, Λατ. *an, εἰπέ ἥ...*, πες αν..., σε Ομήρ. Οδ. **B**. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ, παρά, Λατ. *quam*, σε Όμηρ. κ.λπ.· έπειτα από επίθετα σε θετικό βαθμό που ενέχουν σύγκριση, όπως τα: *ἄλλος, ἕτερος, ἄλλοις, διπλάσιος, ἐναντίος, ἴδιος, πολλαπλάσιος*, και έπειτα από τα επιρρ. *πρίν, πρόσθεν*· ομοίως, έπειτα από ρήματα που δηλώνουν σύγκριση, *βούλεσθαι ἥ...*, επιθυμώ περισσότερο από το να...· *φθάνειν ἥ...*, έρχομαι γρηγορότερα από..., νωρίτερα από..., κ.λπ. **I**. Το **ἥ** μερικές φορές ενώνει δύο συγκριτικά που αναφέρονται στο ίδιο υποκείμενο· *ἐλαφρότεροι εἶναι ἥ ἀφνειότεροι*, να είναι πιο ελαφριοί παρά πλούσιοι, σε Ομήρ. Οδ.· *ταχύτερα ἥ σοφώτερα*, σε Ηρόδ. **II**. σπάνια, ύστερα από υπερθ., *πλεῖστα θωμάσια ἔχει Αἴγυπτος ἥ ἄλλη πᾶσα χώρα*, στον ίδ. **III**. Το **ἥ** συχνά παραλείπεται με αριθμητικά όταν προηγούνται τα συγκριτικά *πλέων, ἐλάττων, μείων*, όπως· *ἔτη πλέω ἑβδομήκοντα*, σε Πλάτ. (όταν τα **ἥ οὐ, ἥ οὐκ** συμπίπτουν στον ίδιο στίχο, τα δύο μόρια προφέρονται ως μία συλλαβή). **ἥ**, επιφώνημα, στόχο έχει να επισύρει την προσοχή κάποιου σε κάτι· **ἥ, ἥ, σιώπα**, σε Αριστοφ.

ἥ, επίρρ. με δύο κύριες σημασίες, βεβαιωτική και ερωτηματική. **I**. ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟ· Για να επιβεβαιώσει έναν ισχυρισμό· αληθινά, βεβαίως, με ασφάλεια, πράγματι, τω όντι, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνά επιτεταμ. συνοδευμένο από άλλα μόρια, όπως: *ἥ ἄρα, ἥ δῆ, ἥ δῆ που, ἥ μάλα*, κ.λπ.· χρησιμ. επίσης για να εκφράσει αμφιβολία, *ἥ που*· ο πιο ισχυρός από τους συνδυασμούς αυτούς είναι το *ἥ μήν*, Ιων. και Επικ. *ἥ μέν, ἥ μάν*, που χρησιμ. σε ισχυρές επιβεβαιώσεις και όρκους· *σύ μοι ὁμοσσον, ἥ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρῆζειν*, σε Όμηρ. κ.λπ. **II**. ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΟ· Σε ερωτημ. προτάσεις· Λατ. *num?* = παρακαλώ; δεν είναι έτσι; επίσης, *ἥ οὐκ...*;, Λατ. *nonne?* Συχνά προστίθενται σε αυτό τα μόρια· *ἥ, ἥ ἄρ, ἥ ῥα, ἥ ἄρα δῆ*, κ.λπ.

ἥ, αντί *ἔφη*, γ' ενικ. παρατ. ή αορ. β' του *ἡμί*.

ἥ, Αττ. συνηρ. τύπος από το Ιων. *ἔα*, παρατ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ἥ, γ' ενικ. υποτ. Ενεργ. ενεστ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ή, θηλ. του άρθρου *ό*· στον Όμηρ. επίσης αντί *αὐτη*.

ἥ, θηλ. της αναφορ. αντων. *ός*.

ἥ, δοτ. θηλ. ενικ. της κτητ. αντων. *ός, ἥ, ὄν*, δικός του, δική του, δικό του.

ἥ, δοτ. θηλ. ενικ. της αναφορ. αντων. *ός, ἥ, ὄ*, σε Όμηρ.· συχνά με επιρρημ. σημασία· **I**. χρησιμοποιείται για τόπο, σε όποιο μέρος, όπου, συγγενές με το

δεικτικό τῆς, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **II. 1.** χρησιμοποιείται για τρόπο, όπως, ἥ και Λοξίας ἐφήμisen, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ. **2.** γι' αυτό, εξαιτίας αυτού, Λατ. quare, στον ιδ. **3.** = καθ' ὅτι, ὥς, Λατ. qua, quatenus, σε Ξεν. **III.** συνδυαζόμενο με υπερθ. ἥ ἐδύνατο τάχιστα, όσο γρήγορα μπορούσε, στον ιδ. ἥ ῥᾷσά τε καὶ ἥδιστα, στον ιδ.

ἦα, ἦεν, Επικ. αντί ἦν, α' και γ' ενικ. παρατ. του εἰμί (Λατ. sum).

ἦα, συνηρ. αντί ἦῖα, Επικ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἦα, τά, συνηρ. από το ἦῖα, τά (βλ.).

ἦβαιός, -ά, -όν, Ιων. αντί βαιός, μικρός, φτωχός, ολίγος, ανεπαρκής, ισχνός, κυρίως μετά το αρνητ. οὐδέ· οὐ οἱ ἔνι φρένες, οὐδ' ἦβαιαί, δεν υπάρχει μέσα του καθόλου μυαλό, ούτε το ελάχιστο, σε Ομήρ.· οὐ οἱ ἔνι τρίχες, οὐδ' ἦβαιαί, δεν έχει τρίχες ούτε στο ελάχιστο, σε Ομήρ. Οδ.· συχνά στο ουδ. ως επίρρ., οὐδ' ἦβαιόν, καθόλου, ουδόλως, Λατ. ne tantillum quidem, σε Ομήρ.· σπανίως χωρίς αύξηση, ἦβαιόν ἀπὸ σπείους, σε μικρή απόσταση από τη σπηλιά, σε Ομήρ. Οδ.

ἦβάσκω, εναρκτ. του ἦβάω, έρχομαι σε εφηβική ηλικία, ακμάζω, Λατ. pubescere, σε Ξεν.· μεταφ., είμαι καινούριος, ἦβάσκει πενήνῃ, σε Ανθ.

ἦβάω, Επικ. ευκτ. ἠβῶοιμι, μτχ. ἠβῶων, μέλ. -ήσω, Δωρ. -άσω [ā], αόρ. α' ἦβησα, παρακ. ἦβηκα (ἦβη)· βρίσκομαι στο άνθος (στην ακμή) της ηλικίας· ἀνὴρ οὐδέ μάλ' ἠβῶν, που δεν βρίσκεται ακόμα ούτε καν στην ακμή της ηλικίας του, σε Ομήρ.· γυνήτετορ' ἠβῶοι (ενν. ἔτη), δηλ. έχει περάσει κατά τέσσερα χρόνια την εφηβεία, σε Ησίοδ.· ἠβῶν, όταν ήμουν νέος, σε Αριστοφ.· οἱ ἠβῶντες, οι νέοι, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιείται για φυτά, ἡμερὶς ἠβῶωσα, νεαρό και πλούσιο κλήμα, σε Ομήρ. Οδ., ἀεὶ γὰρ ἠβᾷ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν, η επιθυμία της μάθησης είναι πάντοτε ακμαία, ζωηρή ακόμα και στους ηλικιωμένους, δηλ. ποτέ δεν είναι αργά για να μάθεις, σε Αισχύλ.· ἠβᾷ δῆμος εἰς ὄργην πεσών, ο λαός συμπεριφέρεται, παραφέρεται σαν νεαρός άνδρας, σε Ευρ.

ἦβη, Δωρ. **ἦβα**, σπανίως **ἄβα**, ἡ, **I. 1. α)** ακμαία ηλικία, νεότητα, Λατ. pubertas· *νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς, πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦπερ χαριεστάτῃ ἦβη*, σε Ομήρ. Οδ.· ἦβης μέτρον ἰκέσθαι ἢ ἰκάνειν = ἠβάσκειν, στον ιδ.· **β)** νεανική δύναμη, σφριγηλότητα, ακμή· *πειρώμενος ἦβης*, σε Ομήρ. Ιλ.· ἦβη πεποιθεα, σε Ομήρ. Οδ.· **γ)** ως νομικός όρος, ἦβη, η περίοδος πριν την ενηλικίωση, στην Αθήνα τα 16 χρόνια· στη Σπάρτη, η ηλικία των 18 χρόνων, έτσι ώστε τὰ δέκα ἀφ' ἦβης είχαν συμπληρώσει οι άντρες στα 28 τους, τὰτετταράκοντα ἀφ' ἦβης οι άντρες στα 58 τους χρόνια, κ.ο.κ., σε Ξεν.· πρβλ. **ἔφηβος. 2.** μεταφ., η νεανική ευθυμία, η νεανική χαρά· *δαιτὸς ἦβη*, σε Ευρ.· επίσης, το νεανικό πάθος, η σπιρτάδα, η ορμή, σε Πίνδ. **3.** το σύνολο των νέων, η νεότητα, η νεολαία, Λατ. juvenus, σε Αισχύλ. **II.** ως θηλ. προσηγορ. όνομα, Ἥβη, η Ἥβη, κόρη του Δία και της Ἥρας, σύζυγος του Ηρακλή, σε Ομήρ.

ἦβηδόν, επίρρ., από τη νεανική ηλικία και πάνω, σε Ηρόδ.

ἦβητήρ, -ἦρος, ὁ, = ἠβητής, σε Ανθ.

ἦβητήριον, τό, μέρος στο οποίο συναντώνται οι νέοι για να φάνε και να πιουν, για να ασκηθούν και να ψυχαγωγηθούν, σε Πλούτ.

ἠβητής, -οῦ (ἠβάω), αρσ. επίθ., νεανικός, ακμαίος, σε Ομήρ. Ὑμν., Ευρ.

ἠβητικός, -ή, -όν, νεανικός, Λατ. juvenilis, σε Ξεν.

ἠβός, -ή, -όν, Δωρ. **ἄβός**, = ἠβῶν, σε Θεόκρ.

ἠβυλλιάω, κωμ. υποκορ. του ἠβάω, συμπεριφέρομαι σαν νέος, νεαρός, σε Αριστοφ.

ἠβῶμι, ευκτ. του ἠβάω, Επικ. ἠβῶοιμι, Αττ. ἠβῶην.

ἡβῶων, -ώωσα, Επικ. αντί *ἡβῶν*, -ῶσα, μτχ. του *ἡβάω*.

ἡγάσασθε, Επικ. αντί *ἡγάσθε*, β' πληθ. του *ἄγαμαι*.

ἡγαγόμην, ἡγαγον, Μέσ. και Ενεργ. αόρ. β' του *ἄγω*.

ἡγά-θεος, -η, -ον (ἄγαν, θεῖος), Δωρ. **ἁγάθ-**, εξαιρετικά θεϊκός, πανίερος, πανόσιος, σε Όμηρ.

ἡγαλλιᾶσα, αόρ. α' του *ἀγαλλιᾶω*.

ἡγάπευν, Δωρ. αντί *ἡγάπων*, παρατ. του *ἀγαπάω*.

ἡγάσσατο, Επικ. αντί *ἡγάσατο*, γ' ενικ. αορ. α' του *ἄγαμαι*.

ἡγγεῖλα, αόρ. α' του *ἀγγέλλω*.

ἡγγίκα, ἡγγῖσα, παρακ. και αόρ. α' του *ἐγγίζω*.

ἡγειρα, αόρ. α' του *ἀγείρω*.

ἡγεμόνευμα, -ατος, τό, οδηγία, αρχηγία, προβάδισμα· *ἄγεμόνευμα νεκροῖσι* = *ἡγεμῶν νεκρῶν*, σε Ευρ.

ἡγεμονεύς, -έως, Επικ. αντί *ἡγεμών*, Επικ. αιτ. *ἡγεμονῆα*, -ῆας, σε Ανθ. κ.λπ.

ἡγεμονεύω, Δωρ. **ἄγεμ-**, μέλ. -σω, **I.** είμαι ή συμπεριφέρομαι σαν ηγεμόνας, προηγούμαι, προπορεύομαι, δείχνω το δρόμο, σε Όμηρ.· *ὁδὸν ἡγεμονεύω*, σε Ομήρ. Οδ.· με δοτ. προσ., προπορεύομαι, δείχνω το δρόμο σε κάποιον· *ρόσονῶδατι ἡγεμόνευεν*, άνοιξε αυλάκι για το νερό, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** οδηγώ σε πόλεμο, διατάζω, ηγούμαι, εξουσιάζω, με δοτ., στο ίδ.· *αλλού*, όπως τα περισσότερα εξουσίας σημαντικά ρήματα, με γεν., στο ίδ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· *απόλ.*, έχω ή παίρνω το πρόσταγμα, έχω την αρχηγία, σε Ηρόδ., Πλάτ. — Παθ., εξουσιάζομαι, *ὑπό τινος*, σε Θουκ.· είμαι κυβερνήτης, *τῆς Συρίας*, σε Κ.Δ.

ἡγεμονία, ἡ (ἡγεμών), I. πρωτοπορία, προβάδισμα, σε Ηρόδ. **II. 1.** ανώτατη αρχή, στον ίδ., σε Θουκ. κ.λπ.· *ἡγεμονία δικαστηρίων*, εξουσία στα δικαστήρια, διεύθυνση των δικαστηρίων, σε Αισχίν. **2.** η ηγεμονία ή η εξουσία μιας πόλης-κράτους άνω σ' έναν αριθμό υποτελών πόλεων-μελών, όπως αυτή της πόλης των Αθηνών στην Αττική, της πόλης της Θήβας στη Βοιωτία, κ.λπ. Η *ἡγεμονία* των ελληνικών στρατευμάτων και στόλων κατά τον Περσικό Πόλεμο είχε παραχωρηθεί στους Σπαρτιάτες. Μετά από αυτόν, η στρατιωτική ηγεμονία εξέλαβε χαρακτήρα κυριαρχίας, την οποία απέσπασαν από τους Σπαρτιάτες οι Αθηναίοι. Κατά το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου, σκοπός ήταν να ορισθεί σε ποια από τις δυο προαναφερόμενες πόλεις ανήκε η ηγεμονία, δηλ. η κυριαρχία της υπόλοιπης Ελλάδας. **3.** Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, σε Πλούτ.· η εξουσία του αυτοκράτορα, σε Κ.Δ. **III.** διαίρεση του στρατού, τάγμα, σε Πλούτ.

ἡγεμονικός, -ή, -όν, I. ο κατάλληλος να προηγείται ή να οδηγεί, σε Ξεν. **II. 1.** ο ικανός να διοικεί, ο κυβερνητικός, ο αρχηγικός, στον ίδ. κ.λπ. **2.** χρησιμ. ως μετάφραση του Ρωμ. *Consularis*, σε Πλούτ.

ἡγεμόσυνα (ενν. **ιερά**), **τά**, ευχαριστήριες θυσίες για ασφαλή καθοδήγηση, σε Ξεν.

ἡγεμών, Δωρ. **ἄγεμ-**, -όνος, **ό**, επίσης **ἡ**, αυτός που ηγείται, ο οδηγός, Λατ. *dux*, ομοίως· **I. 1.** σε Ομήρ. Οδ., οδηγός, αυτός που δείχνει το δρόμο· με παρόμοια σημασία σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἡγεμῶν γενέσθαι τινὶ τῆς ὁδοῦ*, στον ίδ. **2.** αυτός που ασκεί εξουσία σε άλλους, Λατ. *dux, auctor*· *τοῖς νεωτέροις ἡγεμῶν ἡθῶν χρηστῶν γίγνεσθαι*, σε Πλάτ.· *ἡγεμόνα εἶναι τινος*, είμαι ο αίτιος κάποιου πράγματος, σε Ξεν. κ.λπ. **II. α)** σε Ομήρ. Ιλ., αρχηγός, στρατηγός· *ἡγεμόνες Δαναῶν, φυλάκων*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *έχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνν στρατηγῶν*, έχοντας μερικούς από τους καλύτερους στρατηγούς σαν αρχηγούς-διοικητές, σε Θουκ.· αρχηγός, διοικητής, άρχων, κυρίαρχος, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ. **β)**

χρησιμ. ως μετάφραση του Ρωμ. Emperor, Λατ. imperatoris, σε Πλούτ. ·
επίσης, διοικητής επαρχίας, έπαρχος, σε Κ.Δ.

ήγέομαι (ἄγω), Δωρ. **άγ-**, παρατ. *ήγούμην*, Ιων. -*έόμην* ή -*εύμην*, μέλ.
ήγήσομαι, αόρ. *α' ήγησάμην*, παρακ. *ήγημαι*, Αποθ.· **I. 1.** προηγούμαι, έχω
προβάδισμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· με δοτ. προσ., οδηγώ, ανοίγω το δρόμο σε
κάποιον, καθοδηγώ, στον ίδ.· επίσης, *όδον ήγήσασθαι*, προπορεύομαι στην
οδό, Λατ. praeire viam, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με δοτ. προσ. και γεν. πράγμ., είμαι ο
αρχηγός κάποιου σε κάτι· *αοιδός ήμιν ήγείσθω όρχηθμοιο*, στο ίδ.· *ήγοῦμαί
τινι σοφίας, ώδης*, σε Πίνδ. κ.λπ.· και μόνο με γεν. πράγμ., *ήγοῦμαι νόμων*,
αρχίζω το άσμα, το μέλος, στον ίδ. κ.λπ. **3.** με αιτ. πράγμ., οδηγώ, διευθύνω·
τάς πομπάς, σε Δημ. κ.λπ. **II. 1.** οδηγώ στρατό ή στόλο, με δοτ., σε Όμηρ.
κ.λπ.· με γεν., είμαι οδηγός ή αρχηγός, ηγεμόνας ή κυβερνήτης κάποιου, στον
ιδ. **2.** απόλ., *οί ήγούμενοι*, οι άρχοντες, οι εξουσιαστές, οι κυβερνώντες, σε
Σοφ.· *ήγούμενοι έν τοῖς άδελφοῖς*, πρόκριτοι μεταξύ των αδελφών, σε Κ.Δ. **III.**
1. νομίζω, φρονώ, πιστεύω, Λατ. ducere, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ήγοῦμαί τι εἶναι*,
στον ίδ. **2.** με προσθήκη λέξης που δηλώνει ιδιότητα· *ήγοῦμαί τινα βασιλέα*,
θεωρώ ή υπολήπτομαι κάποιον ως βασιλιά, στον ίδ.· *ήγοῦμαί τι περί πολλοῦ*,
στον ίδ.· *περί πλείστου*, σε Θουκ. **3.** *ήγοῦμαι θεούς*, πιστεύω στους θεούς, σε
Ευρ. κ.λπ.· πρβλ. **νομίζω** **II. 4.** *ήγοῦμαι δεῖν*, νομίζω ότι πρέπει, θεωρώ ότι
είναι καλό, απαραίτητο να κάνω, με απαρέμφ., σε Δημ.· με αυτή τη σημασία
σε άλλες περιπτώσεις και χωρίς το δεῖν· *παθεῖν μάλλον ήγησάμενοι ή...*, σε
Θουκ. **IV.** ο παρακ. χρησιμ. με Παθ. σημασία· *τά άγνημένα* = *τά νομιζόμενα*, σε
χρησιμ. παρά Δημ.

ήγερέθομαι, Επικ. τύπος του *άγείρομαι* (Παθ.), συγκεντρώνομαι, συνάγομαι,
συναθροίζομαι· σε Όμηρ., μόνο στο γ' πληθ. ενεστ. και παρατ. *ήγερέθονται*,
ήγερέθεντο, καθώς και στο απαρέμφ. *ήγερέθεσθαι*.

ήγέρθην, Παθ. αόρ. *α'* του *άγείρω* και του *έγείρω*, Επικ. γ' πληθ. *ήγερθεν*.

ήγέτης, -ου, ό (**ήγέομαι**), Δωρ. **άγέτα**, αρχηγός, οδηγός, σε Ανθ.

ήγηλα, αόρ. *α'* του *άγάλλω*.

ήγηλάζω, Επικ. ισοδύναμος τύπος του *ήγέομαι*, οδηγώ, προπορεύομαι,
προηγούμαι, σε Ομήρ. Οδ.· *κακόνμόρον ήγηλάζω*, διάγω άθλια ζωή, ζω
κακώς, στο ίδ.

ήγημαι, παρακ. του *ήγέομαι*.

ήγήτειρα, ή, θηλ. του *ήγητήρ*, σε Ανθ.

ήγητέον, ρημ. επίθ. του *ήγέομαι*, **I.** αυτό που πρέπει να προηγείται, σε Ξεν. **II.**

αυτό που πρέπει να υποθέσει κάποιος, σε Πλάτ.

ήγητήρ, Δωρ. **άγ-**, -**ήρος, ό, 1.** = *ήγητής*, αρχηγός, οδηγός, σε Σοφ. **2.** =

ήγήτωρ, αρχηγός, διοικητής, σε Πίνδ.

ήγήτωρ, -ορος, ό, αρχηγός, διοικητής, οδηγός, σε Ομήρ. Ιλ.

ήγιασμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *άγιαζω*.

ήγνῖσαι, β' ενικ. Παθ. παρακ. του *άγνίζω*.

ήγνόουν, παρατ. του *άγνοέω*.

ήγξα, αόρ. *α'* του *άγχω*.

ήγον, παρατ. του *άγω*.

ήγορόωντο, Επικ. και Ιων. εκτεταμ. τύπος αντί *ήγορῶντο*, γ' πληθ. παρατ. του
άγοράομαι.

ήγουν, σύνδεσμος (*ή γε οὔν*), δηλαδή, ή μάλλον, τύπος που χρησιμεύει για να
ορίσει με περισσότερη ακρίβεια, ορθότητα μια λέξη, σε Ξεν.

ήγώ, κράση αντί *ή έγώ*.

ήγωνισάμην, αόρ. *α'* του *άγωνίζομαι*.

ἡδέ, και, κυρίως αντιστοιχεί προς το ἡμέν, βλ. ἡμέν· αλλά συχνά και χωρίς το ἡμέν, ἴδιο ακριβώς με το καί, και· ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες, σε Ομήρ. Ιλ.· ενώ ο συνδυασμός ἡδὲ καί σημαίνει και ομοίως, σε Όμηρ.

ἦδε, θηλ. του ὄδε.

ἦδεα, Ιων. υπερσ. του οἶδα, βλ. *εἶδω.

ἡδέσθην, αόρ. α΄ του αἰδέομαι.

ἡδέως, επίρρ. του ἡδύς, βλ. ἡδύς III.

ἦδη, επίρρ. (συγγενές με το νῦν, όπως το Λατ. jam προς το nunc), **I. 1.** μέχρι αυτή τη στιγμή, έως τώρα, ἡδη, πλέον, πριν από αυτό (αναφορά στο άμεσο παρελθόν), τώρα, αμέσως, ευθύς αμέσως (αναφορά στο άμεσο μέλλον), σε Όμηρ.· νύξ ἦδη τελέθει, είναι πλέον νύχτα, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔτος τόδ' ἦδη δέκατον, σε Σοφ.· σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμ. για δήλωση τοπικής σχέσης· ἀπὸ ταύτης ἦδη Αἴγυπτος, αμέσως ύστερα απ' αυτό είναι η Αίγυπτος, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για το μέλλον· λέξον ὄφρα κεν ἦδη ταρπώμεθα, σε Ομήρ. Ιλ.· στείχοις ἰν ἦδη, σε Σοφ.· **II.** συχνά συνδέεται με άλλα χρονικά μόρια, ἦδη νῦν, τώρα δα, σε Όμηρ.· νῦν ἦδη, σε Σοφ. κ.λπ.· ἦδη πάλοι, στον ἰδ.· ἐπεὶ ἦδη, Λατ. quum jam, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

ἦδη, ἦδης ή ἦδησθα, ἦδη, υπερσ. του οἶδα· βλ. *εἶδω.

ἦδιστος, ἡδίον, υπερθ. και συγκρ. του ἡδύς.

ἦδομαι, Δωρ. ἄδομαι, Αιολ. ἄδομαι, μέλ. ἡσθήσομαι, αόρ. α΄ ἥσθην, Μέσ. ἡσάμην, αποθ., ευχαριστιέμαι, απολαμβάνω, ευφραίνομαι, τέρπομαι, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. Συντάσσεται **1.** με μτχ., ἥσατο πίνων, σε Ομήρ. Οδ.· ἥσθη ἀκούσας, χάρηκε που το άκουσε, άκουσε μετά χαράς, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **2.** με δοτ., ἥδεσθαι τινι, ευφραίνομαι με κάτι, στον ἰδ. κ.λπ.· ἐπὶ τινι, σε Ξεν. κ.λπ.· σπανίως με γεν., πώματος ἥσθη, ήπτε με ευχαρίστηση, σε Σοφ. **3.** με αιτ. και μτχ., ἥσθην πατέρα τὸν ἀμὸν εὐλογοῦντά σε, μετά χαράς σε άκουσα να τον επαινείς, στον ἰδ. **4.** η μτχ. χρησιμ. ως επίθ., χαρούμενος, ενθουσιασμένος, ευχαριστημένος, σε Αριστοφ.· επίσης, όπως τα βουλομένω, ἀσμένω, στη φράση ἡδομένω ἐστί (ή γίνεταί) μοί τι, είμαι πολύ ικανοποιημένος με αυτό που συμβαίνει, κάτι με ευχαριστεί, μου προξενεί ηδονή, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ἡδομένως, επίρρ. του προηγ., ευχαρίστως, με χαρά, ευτυχία, σε Ξεν.

ἡδονή (ἡδομαι), Δωρ. ἄδονά ή ἡδονά, ή, **1.** χαρά, ευτυχία, ευχαρίστηση, ικανοποίηση, Λατ. voluptas, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἡδονῇ ἡσᾶσθαι, χαρίζεσθαι, ενδίδω, αφήνομαι στην ηδονή, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.· συχνά με πρόσωπα με επιρρ. σημασία· πρὸς ή καθ' ἡδονὴν λέγειν, μιλά έτσι ώστε να ικανοποιώ τον άλλο, σε Ηρόδ., Αττ.· καθ' ἡδονὴν κλύειν, ἀκούειν, σε Σοφ., Δημ.· καθ' ἡδονὴν ή πρὸς ἡδονὴν ἐστί μοι, σε Αισχύλ.· ὁ μέν ἐστι πρὸς ἡδονὴν, αυτό που είναι ευχάριστο, σε Δημ.· ἐν ἡδονῇ ἐστί τινι, κάτι προξενεί ευχαρίστηση ή ικανοποίηση σε κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** το πράγμα εκείνο που προξενεί τέρψη, απόλαυση, σε Σοφ., Αριστοφ. **3.** στον πληθ., απολαύσεις, ηδονικοί πόθοι, ηδονικές επιθυμίες, σε Ξεν., Κ.Δ.

ἦδος, -εος, τό (ἀνδάνω), ηδονή, ευφροσύνη, τέρψη, απόλαυση· δαιτὸς ἦδος, απόλαυση από ή μέσω της γιορτής, σε Όμηρ.· ἀλλά τί μοι τῶν ἦδος;, ποια ευχαρίστηση έχω από αυτά;, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦδ' ὄς, αντί ἔφη ἐκεῖνος, βλ. ἡμί.

ἡδυ-βόης, Δωρ. -βόας, -ου, ὁ, αυτός που παράγει γλυκό ήχο, που ηχεί γλυκά, σε Ευρ., Ανθ.

ἡδύ-γάμος, -ον, αυτός που κάνει γλυκό το γάμο, σε Ανθ.

ἡδύ-γελως, -ων, γεν. -ω, αυτός που έχει γλυκό χαμόγελο, που γελά γλυκά, σε Όμηρ. Ύμν., Ανθ.

ήδύ-γλωσσος, -ον (γλῶσσα), αυτός που μιλάει γλυκά, σε Πίνδ.

ήδου-γνώμων, -ον (γνώμη), αυτός που έχει ευχάριστη γνώμη, σκέψη, σε Ξεν.

ήδου-επής (ἔπος), Δωρ. **άδου-, -ές**, αυτός που μιλάει γλυκά, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

αυτός που ακούγεται, ηχεί γλυκά, σε Πίνδ.· ποιητ. θηλ. **ήδυνέπεια**, σε Ησίοδ.

ήδύ-θροος, -ον, συνηρ. -θρους, -ουν, αυτός που έχει γλυκιά φωνή, σε Ευρ.

ήδου-λόγος, Δωρ. **άδυλ-, -ον, 1.** αυτός που έχει ευχάριστη φωνή, που μιλά με γλυκά λόγια, σε Πίνδ., Ανθ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, κολακευτικός, θωπευτικός, σε Ευρ.

ήδου-λύρης[υ], -ου, ό, αυτός που τραγουδά γλυκά στη λύρα, σε Ανθ.

ήδου-μελής (μέλος), Δωρ. **άδου-μ-, -ές**, γλυκόφθογγος, αυτός που τραγουδάει γλυκά, σε Πίνδ.

ήδου-μελί-φθογγος, -ον, 1. αυτός που έχει γλυκιά φωνή σαν μέλι, σε Ανθ.

ήδου-μῖγής, -ές (μῖγνυμι), αυτός που είναι ανακατεμένος, αναμειγμένος αρμονικά, γλυκά, σε Ανθ.

ήδῦμος, -ον, ποιητ. αντί **ήδύς**, γλυκός, ευχάριστος· επίθ. του ύπνου, σε Ομηρ. Ὑμν.

ήδύνω[υ], αόρ. **ά' ήδυνα** — Παθ., αόρ. **ά' ήδύνθην**, παρακ. **ήδυσμαι (ήδύς)**, γλυκαίνω, κάνω κάτι νόστιμο, του δίνω ευχάριστη γεύση, αρταίνω, καρυκεύω, νοστιμίζω· χαρίζομαι σε κάποιον ή κάτι, ευαρεστώ, θωπεύω, με αιτ., σε Ξεν. κ.λπ.

ήδύ-οινος, -ον, αυτός που παράγει γλυκό κρασί, σε Ξεν.· **ήδύοινοι, οί**, οι έμποροι του γλυκού κρασιού, στον ίδ.

ήδυπάθεια, ή (ήδυπαθής), ευάρεστη ζωή, απόλαυση, τρυφή, πολυτέλεια, σε Ξεν.

ήδυπαθέω (ήδυπαθής), μέλ. **-ήσω**, ζω τρυφηλά, απολαμβάνω τις ηδονές του σώματος, είμαι πολυτελής, σε Ξεν.

ήδυπάθημα, -ατος, τό, απόλαυση, ευχαρίστηση, τέρψη, αναψυχή, σε Ανθ.

ήδου-πᾶθής, -ές (παθεῖν), αυτός που ζει ηδονικά, φιλήδονος, πολυτελής ακριβός.

ήδύ-πνευστος, -ον, = το επόμ., σε Ανθ.

ήδύ-πνοος (πνέω), Δωρ. **άδύπν-, -ον**, συνηρ. **-πνους, -ουν, 1.** αυτός που πνέει γλυκά, ο ευάρεστος, σε Ευρ.· λέγεται για τον μουσικό ήχο, σε Πίνδ.· επίσης για τα όνειρα με καλούς οiwονούς, σε Σοφ. **2.** ο εύοσμος, ο ευχάριστος στην οσμή, σε Ανθ.

ήδύ-πολις, Δωρ. **άδ-, ό, ή**, ο αγαπητός στο λαό, σε Σοφ.

ήδου-πότης, -ου, αυτός που αγαπά το ποτό, ο φιλοπότης, σε Ανθ.

ήδύ-ποτος, -ον, ο γλυκός στην πόση, σε Ομήρ. Οδ.

ήδύς, ήδεῖα, ήδύ, επίσης άπαξ στον Όμηρ. θηλ. **ήδύς**, όπως το θηλ. Δωρ.

άδύς, ανώμ. αιτ. **άδέα** αντί **ήδύν** και αντί **ήδεῖαν**, Ιων. θηλ. **ήδέα**, Δωρ. **άδέα**, συγκρ. **ήδίων [ι]**, υπερθ. **ήδιστος**, και μεταγεν. **ήδύτερος, ήδύτατος (άνδάνω)**. **I.** ο γλυκός στη γεύση ή στην οσμή (εύγευστος και εύοσμος), σε Όμηρ.·

χρησιμοποιείται επίσης σε σχέση με την ακοή, στον ίδ.· έπειτα χρησιμοποιείται για κάθε ευχάριστο συναίσθημα ή κατάσταση, όπως ο ύπνος, στον ίδ.· με απαρέμφ., **ήδύς δρακεῖν**, σε Αισχύλ.· **ήδύς άκούσαι λόγος**, σε Πλάτ.· **ήδύ έστι ή γίννεται**, είναι ευχάριστο, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, **οῳμοι ήδιόν έστι λέγειν**, θα προτιμούσα να μην πω, σε Ηρόδ.· ουδ. ως ους., **τά ήδέα**, οι απολαύσεις, οι ηδονές, σε Θουκ.· ουδ. ως επίρρ., **ήδέως**, γλυκά, ευχάριστα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II. 1.** μετά τον Όμηρο, λέγεται για πρόσωπα, ευχάριστος, ευπρόσδεκτος, σε Σοφ. **2.** ευχαριστημένος, χαρούμενος, στον ίδ., σε Δημ.· σε προσφωνήσεις προσώπων, **ώ ήδιστε**, το του Ορατίου *dulcissime rerum*, σε

Πλάτ. **3.** όπως το *εὐήθης*, αθώος, απλός, αφελής· *ὥς ἡδὺς εἶ*, στον **ιδ.** **III.** *ἐπίρρ. ἡδέως*, γλυκά, ευχάριστα, με ευχαρίστηση, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· *ἡδέως ἂν ἐροίμην*, θα ρωτούσα ευχαρίστως, θα ήθελα να ρωτήσω, σε Δημ.· *ἡδέως ἔχειν τι*, είμαι ευχαριστημένος ή ικανοποιημένος με κάτι, σε Ευρ.· *ἡδέως ἔχειν πρὸς τινα ή τινι*, είμαι ευγενικός, φιλικά διακεείμενος απέναντι σε κάποιον, σε Δημ.· συγκρ. *ἡδιον*, σε Πλάτ. κ.λπ.· υπερθ. *ἡδιστα*, στον **ιδ.**

ἡδυσμα, -ατος, τό (ἡδύνω), αυτό που δίνει γλυκύτητα και νοστιμιά στο φαγητό, η σάλτσα, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

ἡδυ-φαής, -ές (φάος), αυτός που φέρει γλυκιά λάμψη, που έχει γλυκό φως, σε Ανθ.

ἡδύ-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), αυτός που σκέπτεται ευχάριστα, που διανοείται καλά, σε Ανθ.

ἡδυφωνία, ή, γλυκύτητα φωνής ή ήχου, σε Βάβρ.

ἡδύ-φωνος, -ον (φωνή), ο γλυκόφωνος, σε Σαπφώ.

ἡδυ-χάρης, -ές (χαίρω), αυτός που νιώθει μεγάλη χαρά, ο λίαν περιχαρής, σε Ανθ.

ἡδύ-χροος, -ον (χρόα), συνηρ. **-χρους, -ουν**, αυτός που έχει γλυκό χρώμα, καθαρή επιφάνεια, απαλή και όμορφη επιδερμίδα, σε Ανθ.

ἡέ, ποιητ. αντί ἦ, ή, είτε.

ἡέ, επιφώνημα, α! σε Αισχύλ.

ἦε, Επικ. αντί ἦει, γ' ενικ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἡείδην, Επικ. αντί ἦδειν, υπερσυντ. του οἶδα, βλ. *εἶδω.

ἡειδον, παρατ. του ἀείδω.

ἡειρα, αόρ. α' του ἀείρω.

ἡέλιος, ό, Επικ. και Ιων. αντί ἥλιος.

ἡελιῶτις, Επικ. θηλ. του ἡλιώτης.

ἦεν, Επικ. αντί ἦν, γ' ενικ. παρατ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἡέ-περ, Επικ. αντί ἦπερ, σε Όμηρ.

ἡέρα, Ιων. και Επικ. αιτ. του ἀήρ.

ἡερέθομαι, Επικ. αντί ἀείρομαι, Παθ., βρίσκεται μόνο στο γ' πληθ. ενεστ. και παρατ. *ἡερέθονται, -οντο*· κρέμομαι, αιωρούμαι, είμαι μετέωρος, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφορ., *όπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἡερέθονται*, τα μυαλά των νέων αλλάζουν όπως το φύσημα του ανέμου, λέγεται για τον άστατο, ευμετάβλητο χαρακτήρα των νέων, στο **ιδ.**

ἡέρι, Ιων. και Επικ. δοτ. του ἀήρ, σε Όμηρ.

ἡέριος, -α, -ον (ἀήρ), I. πρωινός, αυτός που εμφανίζεται με την πρωινή αυγή, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ο εκτεθειμένος στον αέρα· ανεμιαίος, αόρατος, σε Ανθ.

ἡερο-δίνης[ι], -ες, ο περιδινούμενος, αυτός που περιστρέφεται στον αέρα, σε Ανθ.

ἡερο-ειδής, -ές, Επικ. αντί ἡερο- (ἀήρ, εἶδος), λέγεται για το σκοτεινό και «χλωμό» βλέμμα, για τη «σκοτεινιασμένη» όψη, «συννεφώδης», λέγεται για τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, σκοτεινός, μουντός, ζοφερός, στο **ιδ.**· ουδ. ως *ἐπίρρ.*, σε μακρινή απόσταση, ασαφής, αμυδρός, θολός, συγκεχυμένος, *ὅσσον τ' ἡεροειδὲς ἀνήρ ἴδεν*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡερόεις, -εσσα, -εν, Επικ. αντί ἡερ- (ἀήρ), «συννεφώδης», σκοτεινός, ομιχλώδης, θαμπός, ζοφερός, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἡερόεντα κέλευθα*, η ζοφερή οδός (δηλ. ο θάνατος), σε Ομήρ. Οδ.

ἡερόθεν, Επικ. αντί ἡερ- (ἀήρ), από τον αέρα, σε Ανθ.

ἡέρος, Επικ. γεν. του ἀήρ.

ήερο-φοῖτις, -ιδος, ή (φοιτάω), θηλ. επίθ., αυτή που περνά μέσα από το σκοτάδι, σε Ομήρ. Ιλ.

ήερό-φωνος, -ον, αυτός που ακούγεται μέσα από τον αέρα, ο μεγαλόφωνος, ο βροντόφωνος, σε Ομήρ. Ιλ.

ήέρτησα, αόρ. α΄ του *άερτάζω· ήέρτημαι*, Παθ. παρακ.

ήεσαν, γ΄ πληθ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ήήδει, ποιητ. γ΄ ενικ. υπερσυντ. του *οἶδα·* βλ. ***είδω.**

ήην, Επικ. αντί *ήν*, γ΄ ενικ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *sum*).

ήήρ, βλ. **άήρ.**

ήθαῖος, -α, -ον, Δωρ. αντί *ήθεῖος*, σε Πίνδ.

ήθάς, -άδος, ό, ή (ήθος II), 1. συνηθισμένος σε ένα πράγμα, εξοικειωμένος με αυτό· με γεν., *ήθάς είμί πως τών τήσδε μύθων*, σε Σοφ. **2.** απόλ., συνηθισμένος, κοινός, οικείος, σε Ευρ.· λέγεται για τα ζώα, εξημερωμένος, οικόσιτος, ήμερος, Λατ. *mansuetus*, σε Αριστοφ.· επίσης, ως ουδ., *τὰ καινά γ' έκ τών ήθάδων ήδίων' έστί*, σε Ευρ.

ήθεῖος (ήθος), Δωρ. **ήθαῖος, -α, -ον,** προσφιλής, σεβαστός· *ήθεῖε κύριε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήθειή κεφαλή*, στο ιδ.· *άλλά μιν ήθεῖον καλέω*, θα αποκαλώ αυτόν σεβαστό μου κύριο, θα τον επικαλούμαι σαν πρεσβύτερο αδελφό, σε Ομήρ. Οδ.

ήθελον, παρατ. του *έθέλω*.

ήθεος, ό, ή, Αττ. αντί *ήίθεος*.

ήθέω (ήθω), μέλ. -*ήσω*, διυλίζω, στραγγίζω, κοσκινίζω — Παθ., στραγγίζομαι, σε Πλάτ.

ήθικός, -ή, -όν (ήθος II), I. αυτός που αναφέρεται στα ήθη, ο ηθικός, σε Αριστ.· *τά ήθικά*, πραγματεία περί ηθικής, στον ιδ. **II.** αυτός που εκφράζει ηθικό χαρακτήρα, αυτός που επιδεικνύει ήθος, στον ιδ.· *επίρρ., ήθικώς λέγειν*, στον ιδ.

ήθμός, ό (ήθω), στραγγιστήριο, διυλιστήριο, σε Ευρ.· λέγεται για τις βλεφαρίδες, σε Ξεν.

ήθοποιέω, διαμορφώνω ήθη ή χαρακτήρα, σε Πλούτ.

ήθοποιός, -όν (ποιέω), αυτός που διαμορφώνει χαρακτήρα, σε Πλούτ.

ήθος, -εος, τό, εκτεταμένος τύπος του *έθος*, **I.** συνήθης διαμονή, ενδιαίτημα· στον πληθ., τα μέρη ή τα καταλύματα στα οποία διαμένουν ζώα, σε Όμηρ., Ηρόδ. **II. 1.** συνήθεια, έθιμο, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **2.** λέγεται για τον άνθρωπο, χαρακτήρας, διάθεση, Λατ. *ingenium*, *mores*, σε Ησίοδ., Αττ.· *ώ μαρὸν ήθος*, προσφώνηση απευθυνόμενη σε πρόσωπο, σε Σοφ. **3.** στον πληθ. γενικά, χρησιμοποιείται για τους τρόπους, όπως το Λατ. *mores*, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Θουκ.

ήθω, σπάνιος τύπος ισοδύναμος του *ήθέω*.

ήια, συνηρ. *ήα, τά*, προμήθειες για ταξίδι, ζωοτροφές, Επικ. λέξη για τα *έφόδια*, Λατ. *viaticum*, σε Όμηρ.· γενικά, *λύκων ήια*, τροφή, βορά για τους λύκους, σε Ομήρ. Ιλ.

ήια, Ιων. αντί *ήειν*, παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ήίθεος[ι], Αττ. συνηρ. **ήθεος, ό, I.** ο νέος που παραμένει ακόμα άγαμος· *παρθένος ήίθεός τε*, σε Όμηρ.· *χορούς παρθένων τε καί ήιθέων*, σε Ηρόδ. **II.** σπάνιο ως θηλ., *ήιθέη* = *παρθένος* (αμφίβ. προέλ.).

ήικτο, γ΄ ενικ. Παθ. υπερσ. του *έοικα*.

ήιξα, αόρ. α΄ του *άίσσω*.

ήιόεις, -εσσα, -εν (ήιών), αυτός που έχει υπερυψωμένες όχθες, σε Ομήρ. Ιλ.

ήιον, Επικ. αντί *ήεσαν*, γ΄ πληθ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ἥϊος, ὁ, ἐπίθ. του Φοῖβου· ἥϊε Φοῖβε, σε Ομήρ. Ιλ. (πιθανόν από την ιαχή ἥ, ἥ, πρβλ. ἡΐος, εὐΐος).

ἥϊσαν, Επικ. ἀντί ἥεσαν, γ' πληθ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἥϊσαν, Επικ. ἀντί ἥδεσαν, γ' πληθ. παρατ. του οἶδα, βλ. *εἶδω.

ἡίχθην, Παθ. ἀόρ. α' του ἄϊσσω.

ἡιών, Αττ. ἡών, ἡ, Επικ. δοτ. πληθ. ἡιόνεσσι, ὄχθη της θάλασσας, ακτή, παραλία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὄχθη ποταμού, σε Αισχύλ.

ἦκα (*ἄκή 2), ἐπίρρ. **I**. δηλωτικό τόπου ή κίνησης, λίγο, ελαφρά, ἦκα ἐπ' ἀριστερά, λίγο προς τ' αριστερά, σε Όμηρ. **II**. λέγεται για ήχο, ήσυχα, ήρεμα, σιγανά, σε Ομήρ. Ιλ. **III**. λέγεται για όψη, λεία, απαλά, ευάρεστα, ἦκαστίλβοντες ἐλαίῳ, στίλβοντας απαλά, τρίβοντας ευάρεστα με λάδι, στο ίδ. **IV**. λέγεται για χρόνο, λίγο-λίγο, σιγά-σιγά, σε Ανθ.

ἦκα, ἀόρ. α' του ἦμι.

ἦκαζον, παρατ. του εἰκάζω· ἦκάσα, ἀόρ. α'.

ἦκαχον, Επικ. ἀόρ. β' του ἀχέω **II**.

ἦκέσατο, γ' ενικ. αορ. α' του ἀκέομαι.

ἦ-κεστος, -η, -ον (Επικ. ἀντί ἄ-κεστος), μη κεντημένος από βούκεντρο, ακέντητος, λέγεται για νεαρά δαμάλια που προορίζονται για θυσία, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦκηκόειν, υπερσ. του ἀκούω.

ἦκιστος, -η, -ον, υπερθ. ἐπίθ. από το ἐπίρρ. ἦκα· ἦκιστος ἐλαυνέμεν, ο πιο ήρεμος ή ο πιο αργός στην οδήγηση ἄρματος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦκιστος, -η, -ον, 1. υπερθ. του συγκρ. ἥσσων, ο εν χρήσει θετικός βαθμός είναι το μικρός, ελάχιστος· ως ἐπίρρ., ἦκιστα, ελάχιστα, σε Σοφ. κ.λπ.· οὐχ ἦκιστα, ἀλλὰ μάλιστα, σε Ηρόδ.· ὥς ἦκιστα, όσο το δυνατόν λιγότερο, ελάχιστα, σε Θουκ. **2**. συχνά ως ἀπόκριση σε ερώτηση, καθόλου, ουδόλως, Λατ. minime, σε Σοφ. κ.λπ.· ἦκιστά γε, minime vero, στον ίδ.

ἦκου, Ιων. και Δωρ. ἀντί ἦ-που.

ἦκουσα, ἀόρ. α' του ἀκούω· ἦκουσμαι, Παθ. παρακ.

ἦκω, παρατ. ἦκον, μέλ. ἦζω, Δωρ. ἦζῶ, **I. 1**. ἔχω ἐρθεῖ, εἶμαι παρών, βρίσκομαι ἐδῶ, Λατ. adesse, κυρίως με σημασία παρακ., με τον παρατ. ἦκον με σημασία υπερσ., εἶχα ἐρθεῖ, και με το μέλ. ἦζῶμε σημασία συντελεσμ. μέλ., θα ἔχω ἐρθεῖ· αντώνυμο το οἶχομαι, ἔχω φύγει, ενώ το ἔρχομαι, ἐρχομαι ή φεύγω, χρησιμεύει ως ενεστ. και για τα δύο, σε Όμηρ. κ.λπ.· ἐπιστρέφω, σε Ξεν. **2**. ἔχω καταλήξει, ἔχω φτάσει σ' ένα σημείο· ἐς τοσήνδ' ὕβριν, σε Σοφ.· ἐς τοσοῦτον ἀμαθίας, σε Πλάτ. **3**. δι' ὀργῆς ἦκειν, εἶμαι οργισμένος, σε Σοφ.· πρβλ. διά

A. IV. 4. ὅπως το ἔχω **B. II**, εἴ ἦκειν τινός, ἔχω την ἐπάρκεια κάποιου πράγματος, ἔχω περίσσεια αυτού, ὅπως· εἴ ἦκειν τοῦ βίου, σε Ηρόδ.· καλῶς αὐτοῖς ἦκον βίου, καθώς ἔφτασαν σε προχωρημένη (και καλή για θάνατο) ηλικία, σε Ευρ.· ὥδε γένους ἦκειν τινί, βρίσκομαι σε τέτοιο βαθμό συγγενείας με κάποιον, στον ίδ.· ἐπίσης, εἴ ἦκειν, ἀπόλ., εἶμαι καλά, ακμάζω, σε Ηρόδ.· σὺ δὲ δυνάμιος ἦκεις μεγάλως, εσύ βρίσκεσαι σε μεγάλη δύναμη, εἶσαι ακμαίος, στον ίδ. **II. 1**. λέγεται για πράγματα (π.χ., για φαγητά), ἔχω μεταφερθεῖ, ἔχω κουβαληθεῖ, στον ίδ. κ.λπ.· ἴν' ἦκει τὰ μαντεύματα, σε ποιο σημείο ἔχουν φτάσει, σε Σοφ. **2**. αναφέρομαι, ανήκω, συσχετίζομαι· εἰς ἔμ' ἦκει τὰ πράγματα, σε Αριστοφ. **3**. εξαρτώμαι από κάτι, ἐπί τι, σε Δημ.

ἡλάθην[α], Παθ. ἀόρ. α' του ἐλαύνω.

ἡλαίνω, Επικ. ἀντί ἀλαίνω, περιπλανώμαι, ξεστρατίζω, σε Θεόκρ.

ήλάκᾱτα, τά, μόνο στον πληθ., το μαλλί της «ρόκας», το μαλλί γύρω από την ηλακάτη, σε Ομήρ. Οδ.

ήλᾱκάτη[κᾱ], ή, Δωρ. **ήλακάτᾱ** ή **άλακάτᾱ**, η ρόκα, Λατ. colus· πάνω στη ρόκα τοποθετούνταν και τυλιγόταν το μαλλί, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ή ήλακάτη τοῦ ἀτράκτου*, το ανώτατο μέρος του ιστού, το οποίο ήταν φτιαγμένο με τέτοιον τρόπο ώστε να περιστρέφεται, σε Πλάτ. (αμφίβ. προέλ.).

ήλάμην, αόρ. α΄ του *άλλομαι*.

ήλᾱσα, -άμην, Ενεργ. και Μέσ. αόρ. α΄ του *έλαύνω*· *ήλάσθην*, Παθ. αόρ.

ήλασκάζω, εκτεταμένος τύπος του *ήλάσκω*, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., φεύγω από..., αποφεύγω, τρέπομαι σε φυγή· *έμὸν μένος ήλασκάζει*, αποφεύγει την οργή μου, σε Ομήρ. Οδ.

ήλάσκω (άλάομαι), περιφέρομαι, τριγυρίζω, περιπλανώμαι, σε Ομήρ. Ιλ.

ήλᾱτο, γ΄ ενικ. παρατ. του *άλαομαι*.

ήλδᾱνε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *άλδαίνω*.

ήλειψα, αόρ. α΄ του *άλείφω*.

ήλέκτρινος, -ον, αυτός που είναι φτιαγμένος από *ήλεκτρον*, σε Λουκ.

ήλεκτρον, τό και **ήλεκτρος, ό ή ή**, το ήλεκτρο, λέξη που μερικές φορές χρησιμοποιείται για να δηλώσει το κεχριμπάρι, όπως πιθανόν σε Όμηρ., Ησίοδ., Ηρόδ.· επίσης, μεταλλικό μείγμα χρυσού και αργύρου, σε αναλογία 1 προς 4, σε Σοφ. κ.λπ.· Στον Αριστοφ., *έκπιπτουσῶν τῶν ήλέκτρων*, όπου οι *ήλεκτροι* είναι πιθανόν οι σφήνες της λύρας, οι οποίες ήταν φτιαγμένες ή διακοσμημένες με ήλεκτρο (αμφίβ. προέλ.).

ήλεκτρο-φαής, -ές (φάος), αυτός που λάμπει σαν κεχριμπάρι, σε Ευρ.

ήλέκτωρ, -ορος, ό, ο ακτινοβόλος Ήλιος, σε Ομήρ. Ιλ.· ως επίθ., *ήλέκτωρ Ύπερίων*, ο Ύπερίων που λαμποκοπά, που ακτινοβολεί, στο ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

ήλέμᾱτος (ήλεός), Δωρ. **άλέματος, -ον**, μάταιος, ανόητος, σε Θεόκρ., Ανθ.

ήλεός, -ή, -όν (άλαομαι), **1.** πλανημένος, άφρων, ανόητος, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης με αποκοπή *ήλέ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήλεά* ως επίρρ., ανόητα, με άμυαλο τρόπο, σε Ανθ. **2.** Ενεργ., αυτός που επιφέρει μανία, που διαταράσσει τη νοητική ισορροπία· *οἶνος*, σε Ομήρ. Οδ.

ήλεῦατο, Επικ. γ΄ ενικ. αορ. α΄ του *άλεόμαι*.

ήλήλαντο, Επικ. γ΄ πληθ. Παθ. υπερσ. του *έλαύνω*.

ήλθα, μεταγεν. αόρ. α΄ του *έρχομαι*, σε Κ.Δ.

ήλιάζομαι, μέλ. -άσομαι, αόρ. α΄ -*ασάμην*, αποθ., συνεδριάζω στο δικαστήριο· *Ηλιαία*, είμαι Ηλιαστής, δικαστής στην Ηλιαία, σε Αριστοφ.

ήλιαία, ή, 1. στην Αθήνα, δημόσιος χώρος στον οποίο συγκαλούνταν το ανώτατο δικαστήριο, σε Αριστοφ. **2.** το ανώτατο δικαστήριο, σε Νόμ. παρά Δημ.

ήλιάς, -άδος, θηλ. επίθ. που αναφέρεται στον ήλιο, η ηλιακή, σε Χρησμ. παρά Λουκ.

ήλιαστής, -οῦ, ό, δικαστής στο δικαστήριο της Ηλιαίας, Ηλιαστής, σε Αριστοφ.

ήλιαστικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε Ηλιαστή ή μοιάζει σε Ηλιαστή, σε Αριστοφ.

ήλίβᾱτος, Δωρ. **άλιβ-, -ον, I. 1.** ψηλός, απόκρημνος, απότομος, επίθ. των απόκρημνων βράχων, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· λέγεται για τον Ολύμπιο θρόνο του Δία, σε Αριστοφ. **2.** στην Ομήρ. Οδ., I 243, το *ήλίβατος πέτρη* φαίνεται να σημαίνει τον τεράστιο, πελώριο όγκο του βράχου. **II.** όπως το Λατ. altus, βαθύς, σε Ησίοδ., Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

ἥλιθα, 1. επίρρ. (ἄλις), αρκετά, επαρκώς, ικανοποιητικά, Λατ. *satis*· *ληὶς ἥλιθα πολλή*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δύη ἥλιθα πολλή*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. 2. μάταια, όπως το *μάτην*.

ἥλιθιάζω, μιλώ ή ενεργώ με ανόητο ή άμυαλο τρόπο, σε Αριστοφ.

ἥλίθιος, Δωρ. **ἁλίθ-**, **-α**, **-ον** (**ἥλιθα**), **I.** μάταιος, άσκοπος, ανώφελος, σε Πίνδ., Αισχύλ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ανόητος, άμυαλος, άφρων, άνους, όπως το *μάταιος*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· επίρρ. **-ίως**, σε Πλάτ.· ουδ. *ἥλίθιον*, ως επίρρ., σε Αριστοφ.

ἥλιθιότης, **-ητος**, ἥ, μωρία, ανοησία, σε Πλάτ.

ἡλιθιόω, μέλ. -ώσω, καθιστώ κάποιον ηλίθιο, διαταράσσω νοητικά, τρελαίνω κάποιον, σε Αισχύλ.

ἡλικία, Ιων. -ίη, Δωρ. **άλικία**, ἡ (ἡλιξ), **I. 1.** ο χρόνος της ζωής, η ηλικία, Λατ. aetas, σε Ομήρ. Ιλ.· η αιτ. χρησιμ. απόλ., σε ηλικία, κατά την ηλικία, νέος^{ἡλικίην}, σε Ηρόδ.· ομοίως στη δοτ., *ἡλικία ἔτι τότε ὦν νέος*, σε Θουκ.· *πόρρω τῆς ἡλικίας ὦν*, προχωρημένος σε ηλικία, σε Πλάτ. **2.** συνήθως, όπως το ἡβη, το άνθος ή η ακμή της ηλικίας, από τα 17 έως τα 45 έτη, η ανδρική ηλικία· *ἐν ἀλικία πρώτα*, σε Πίνδ.· *ἐν ἀλικία εἶναι*, βρίσκομαι σε ηλικία, σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως, *ἡλικίαν ἔχειν*, *εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν*, στον ιδ.· *ἡλικίαν ἔχειν*, με απαρέμφ., είμαι στην κατάλληλη ηλικία για να κάνω κάτι, σε Ηρόδ.· *οἱ ἐν ἡλικία*, άνδρες σε στρατεύσιμη ηλικία, σε Θουκ. **3.** η νεανική ορμή, το νεανικό πάθος· *ἡλικίη καὶ θυμῷ ἐπιτρέπειν*, σε Ηρόδ. **II.** ως ταυτόσημο του περιληπτικού ουσιαστικού *οἱ ἡλικες*, αυτοί που βρίσκονται στην ίδια ηλικία, ομήλικοι, συνομήλικοι, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ. **III. 1.** χρόνος, εποχή· *ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λαῖον*, κατά τους χρόνους του Λαΐου, σε Ηρόδ. **2.** γενιά, χρονική περίοδος, Λατ. saeculum, σε Δημ. κ.λπ. **IV.** λέγεται για το σώμα, ανάστημα, μέγεθος, ως ένδειξη ηλικίας, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ἡλικιώτης, -ου, ὁ, αυτός που βρίσκεται στην ίδια ηλικία, ομήλικος, συνομήλικος, Λατ. aequalis, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· θηλ. *ἡλικιωτίς*, -ιδος, σε Λουκ.· *ἡλικιωτίς ἱστορία*, η σύγχρονη ιστορία, σε Πλούτ.

ἡλίκος[ι], -η, -ον, **1.** τόσο μεγάλος όσος, οπόσος, Λατ. quantus, σε Αριστοφ., Δημ. **2.** λέγεται για την ηλικία, τόσο μεγάλος, τόσο ηλικιωμένος, σε Αριστοφ. κ.λπ. **3.** σε εκφράσεις θαυμασμού, *θαυμάσια ἡλικά*, κατά θαυμαστό, απίθανο, έκτακτο τρόπο, μεγάλα, όπως στο Λατ. mirum quantum, σε Δημ.

ἡλιξ, Δωρ. **ἄλιξ**, -ἴκος, ὁ, ἡ, **1.** αυτός που βρίσκεται στην ίδια ηλικία, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.· με γεν., στην ίδια ηλικία με..., σε Αισχύλ. **2.** ως ουσ., ομήλικος, συνομήλικος, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ἡλιό-βλητος, -ον, = *ἡλιόβολος*, ηλιοκαμμένος, αποξηραμένος από τον ήλιο, σε Ευρ.

ἡλιο-ειδής, -ές (εἶδος), όμοιος με τον ήλιο, λαμπρός και ακτινοβόλος, σε Πλάτ.

ἡλιό-καυστος, -ον (καίω), = *ἡλιοκαής*, ηλιοκαμένος, σε Θεόκρ.

ἡλιο-μᾶνης, -ές (μαίνομαι), αυτός που λατρεύει με μανία τον ήλιο, σε Αριστοφ.

ἡλιόομαι, Παθ., ζω εκτεθειμένος στον ήλιο, σε Πλάτ.· *τὸ ἡλιούμενον*, ηλιόλουστη περιοχή, μέρος ευήλιο, σε Ξεν.

ἡλιος, ὁ, Δωρ. **ἄλιος**, Επικ. **ἡέλιος**, Δωρ. **ἄελιος**, **I. 1.** ο ήλιος, Λατ. sol, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὄρᾱν φάος ἡελίοιο*, είμαι ζωντανός, ζω, σε Ομήρ. Ιλ.· ο ήλιος παρέσχε τον αρχαιότατο τρόπο προσδιορισμού των σημείων του ορίζοντα· *πρὸς ἧῶ τ' ἡέλιόν τε*, προς ανατολάς, αντίθ. προς το *πρὸς ζόφον*, σε Όμηρ.· *πρὸς ἧῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς*, αντίθ. προς το *πρὸς ἑσπέρην*, σε Ηρόδ. **2.** ημέρα, όπως το Λατ. sol, σε Πίνδ., Ευρ.· στον πληθ., θερμές ηλιόλουστες ημέρες, όπως το Λατ. soles, σε Θουκ. **II.** ως κύριο όνομα, *Ἥλιος*, ο θεός Ἥλιος, σε Όμηρ.· στους μεταγεν. ποιητές, ο Απόλλωνας, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ἡλιο-στερής, -ές (στερέω), αυτός που αποστερεί τον ήλιο, που προστατεύει από τον ήλιο, δηλ. αυτός που σκιάζει, επίθ. του θεσσαλικού καπέλου, σε Σοφ.

ἡλιο-στιβής, -ές (στείβω), αυτός τον οποίο διαπερνά και φωτίζει ο ήλιος, σε Αισχύλ.

ἡλιόω, χρησιμ. μόνο στην Παθ. και στον τύπο *ἡλιόομαι*, βλ. ανωτ.

ἡλιτο-εργός, -όν (ἥλιτον, ἔργον), αυτός που αποτυγχάνει στην επίτευξη του έργου του, αυτός που δεν κατορθώνει το στόχο του, σε Ανθ.

ἡλιτό-μηνος, -ον (ἥλιτον, μήν), αυτός που χάνει το σωστό μήνα, δηλ. ο γεννημένος πρόωρα, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡλιτον, αόρ. β' του *ἁλιταίνω*.

ἡλιώτης, -ου, ό, θηλ. -ιώτης, -ιδος (ἥλιος), αυτός που ανήκει στον ήλιο, Επικ. *ἡελιωτὶς αἶγλη*, σε Ανθ.· *οἱ ἡλιῶται*, οι κάτοικοι του Ἡλίου, σε Λουκ.

ἡλκησα, αόρ. α' του *έλκew*.

ἡλκωσα, αόρ. α'. του *έλκώω*.

ἡλλάγη[ν] [ᾱ], -άχθην, Παθ. Αόρ. β' και α' του *ἀλλάσσω*.

ἡλλαγμαι, Παθ. παρακ. του *ἀλλάσσω*· *ἡλλακτο*, γ' ενικ. υπερσ.

ἡλλοίωμαι, Παθ. παρακ. του *ἀλλοιόω*.

ἥλος, Δωρ. **ἄλος, ό, 1.** το καρφί· στον Όμηρ. χρησιμ. μόνο σαν διακοσμητικό στολίδι, καρφί πλατυκέφαλο. **2.** μετά τον Όμηρ., καρφί που χρησιμοποιείται για σύνδεση, ένωση με..., σε Πίνδ., Ξεν. κ.λπ.

ἥλός, υποτιθέμενη ονομ. της κλητ. *ἥλέ*, βλ. [ἡλεός](#).

ἥλπετο, γ' ενικ. παρατ. του *ἐλπομαι*.

ἥλπισα, αόρ. α' του *ἐλπίζω*.

ἡλύγη[ν] [ῥ], ἡ, σκιά, ίσκιος, σκότος· μεταφορ., *δίκης ἡλύγη*, οι περιπλοκές μιας δίκης, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

ἡλῦθον, Επικ. αόρ. β' του *ἐρχομαι*.

ἡλυξα, αόρ. α' του *ἀλύσκω*.

Ἡλύσιονπεδῖον, τό, τα Ηλύσια πεδία, Λατ. Elysium, σε Ομήρ. Οδ.· στον πλθ., σε Ανθ. Ο Όμηρ. θεωρεί πως βρίσκονται στο δυτικό άκρο της γης, κοντά στον Ωκεανό· τα Ηλύσια του Ησιόδου βρίσκονται στις *μακάρων νήσους*.

Ἡλύσιος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στα Ηλύσια πεδία, σε Ανθ.

ἡλῦσις, -εως, ἡ, = *ἐλευσις*, οδός, πορεία, σε Ευρ.

ἡλφον, αόρ. β' του *ἀλφαίνω*.

ἡλώμην, παρατ. του *ἀλάομαι*.

ἡλων, Ιων. αντί *ἑάλων*, αόρ. β' του *ἀλίσκομαι*.

ἦμα, τό (ἦμι), αυτό που ρίπτεται, βέλος, ακόντιο, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡμᾶθόεις, -εσσα, -εν, Επικ. αντί *ἄμ-* (*ἄμαθος*), ο αμμώδης, σε Όμηρ.

ἦμαι, ἦσαι, ἦσται, ἦμεθα, ἦστε, ἦνται, Επικ. *εἶᾱται* και *εἶᾱται*· προστ. *ἦσο, ἦσθω*, απαρέμφ. *ἦσθαι*, μτχ. *ἦμενος*, παρατ. *ἦμην, ἦσο, ἦστο*, δυϊκ. *ἦσθην*, πλθ. *ἦμεθα*, ποιητ. *ἦμεσθα, ἦσθε, ἦντο*, Επικ. *εἶᾱτο* και *εἶᾱτο*· είμαι καθισμένος, κάθομαι, σε Όμηρ. κ.λπ.· στέκομαι ακίνητος, κάθομαι ήσυχος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· λέγεται για στράτευμα, στρατοπεδεύω, στο ίδ.· επίσης, χρησιμοποιείται για κατάσκοπο, παραμονεύω, παραφυλάω, στο ίδ.· μεταγεν., λέγεται για τοποθεσίες, πράγματα (ναούς κ.λπ.), βρίσκομαι, είμαι τοποθετημένος, σε Ηρόδ.· *ἡμένω ἐν χώρῳ* = *εἵαμενῆ*, σε χαμηλό, βαθουλωτό, κοίλο τόπο, σε Θεόκρ.· σπανίως, με αιτ., *σέλμα ἦσθαι*, που κάθονται σε πάγκο, σε Αισχύλ.· *ἦσθαι Σιμόεντος κοίτας*, σε Ευρ.

ἦμαρ, -ατος, Δωρ. **ἄμαρ, τό**, ποιητ. αντί *ἡμέρα*, **I. 1.** ημέρα, σε Όμηρ.· *νύκτας τε καὶ ἦμαρ*, νύκτα και ημέρα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἦμαρ*, στο διάστημα της ημέρας, σε Ησιόδ.· *μέσον ἦμαρ*, μεσημέρι, σε Ομήρ. Ιλ.· *δείελον ἦμαρ*, απόγευμα, δειλινό, σε Ομήρ. Οδ. **2.** στον Όμηρ., με επίρρ., λέγεται για να περιγράψει μια κατάσταση ή διάφορες συνθήκες· *αἴσιμον, ὀλέθριον, μόρσιμον, νηλεές ἦμαρ*, ημέρα της μοίρας, του θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐλεύθερον, δούλιον, ἀναγκαῖον ἦμαρ*, η ημέρα της ελευθερίας, της δουλείας, στο ίδ.· *νόστιμον ἦμαρ*, κ.λπ. **3.**

χρησιμοποιείται για τις εποχές του έτους, ἥματ' ὁπωρινῶ, ἥματι χειμερίῳ, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** με πρόθ., ἐπ' ἥματι, μέρα με τη μέρα, καθημερινά, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, μέσα σε μία μέρα, για μία μέρα, σε Ομήρ.· ομοίως, ἐπ' ἥμαρ, στο χρονικό διάστημα της ημέρας, στη διάρκεια της ημέρας, σε Σοφ.· για μία μέρα, σε Ευρ.· κατ' ἥμαρ, μέρα με τη μέρα, καθημερινά, Λατ. quotidie, σε Σοφ.· κατ' ἥμαρ ἀεί, στον ιδ.· αλλά κατ' ἥμαρ, επίσης, κατ' αυτήν την ίδια την ημέρα, σήμερα, Λατ. hodie, στον ιδ.· παρ' ἥμαρ, μέρα παρά μέρα, σε Πίνδ., Σοφ.

ἡμαρτημένως, επιρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του ἁμαρτάνω, εσφαλμένα, λανθασμένα, σε Πλάτ.

ἡμαρτον, αόρ. β' του ἁμαρτάνω.

ἡμάτιος[ᾱ], -α, -ον (ἡμαρ), **I.** ποιητ. αντί ἡμερήσιος, αυτός που συμβαίνει μέσα στο χρονικό διάστημα της ημέρας, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μέρα με τη μέρα, καθημερινά, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡμβλωκα, παρακ. του ἀμβλίσκω.

ἡμβροτον, Επικ. αντί ἡμαρτον, αόρ. β' του ἁμαρτάνω.

ἡμεδᾶπός, -ή, -όν (ἡμεῖς), αυτός που κατάγεται από τη δική μας περιοχή ή χώρα, αυτός που έχει κοινή καταγωγή με εμάς, ο ιθαγενής, ο ντόπιος, Λατ. nostras, σε Αριστοφ.

ἡμεῖς, ἡμᾶς, ονομ. και αιτ. πληθ. του ἐγώ.

ἡμελημένως, επιρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του ἀμελέω, αμελώς, αφρόντιστα, μη επιμελημένα, απρόσεκτα· ἡμελημένως ἔχειν, σε Ξεν.

ἡμελλον, παρατ. του μέλλω.

ἡ-μέν, Επικ. σύνδ., αντίστοιχος προς το ἡ-δέ, κατά το πλείστον συμπλεκτικός, όπως το καί..., καί..., Λατ. et..., et..., αλλά μερικές φορές και διαζευκτικός, όπως το Λατ. vel..., vel..., σε Όμηρ.

ἤμεν, α' πληθ. παρατ. του εἰμί (Λατ. sum).

ἱμεν, α' πληθ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἡμέρα, Ιων. **ἡμέρη**, Δωρ. **ἁμέρα, ἡ, I. 1.** ημέρα, σε Όμηρ. κ.λπ.· φράσεις που σημαίνουν το χάραμα, το ξημέρωμα· ἅμα ἡμέρα ή ἅμα τῇ ἡμέρα, σε Ξεν.· ἡμέρα διαλάμπει ή ἐκλάμπει, σε Αριστοφ.· ἡμέρα ὑποφαίνεται, σε Ξεν.· γίνεται ή ἐστὶ πρὸς ἡμέραν, στον ιδ. **2.** σε ορισμένες περιπτώσεις μαζί με ἐπίθ. για να περιγράψει περίοδο χρόνου ή της ζωής· ἐπίπονος ἡμέρα, ζωή γεμάτη αθλιότητα, σε Σοφ.· λυπρὰν ἄγειν ἡμέραν, σε Ευρ.· αἱ μακραὶ ἡμέραι, η διάρκεια των ημερών, σε Σοφ.· νέα ἡμέρα, η νεότητα, τα νιάτα, σε Ευρ. **3.** ποιητ. αντί του χρόνου· ἡμέρα κλίνει τε κἀνάγει πάλιν ἅπαντα τὰνθρώπεια, σε Σοφ. **II.** απόλ. χρήσεις· **1.** στη γεν., τριῶν ἡμερέων, μέσα σε διάστημα τριών ημερών, σε Ηρόδ.· ἡμερῶν ὀλίγων, μέσα σε λίγες ημέρες, σε Θουκ.· επίσης, ἡμέρας, σε καιρό ημέρας, σε Πλάτ.· δις τῆς ἡμέρης ἐκάστης, δύο φορές κάθε μέρα, σε Ηρόδ. **2.** στη δοτ., τῇδε τῇ ἡμέρα, σε αυτή την ημέρα, σε Σοφ.· ομοίως, τῇδ' ἐν ἡμέρα, στον ιδ. **3.** στην αιτ., πᾶσαν ἡμέραν, όλη την ημέρα, σε Ηρόδ.· τρίτην ἡμέραν ἤκων, τρεις ημέρες μετά την άφιξη κάποιου, σε Θουκ.· τὰς ἡμέρας, στη διάρκεια της ημέρας, σε Ξεν. **III.** με πρόθ., ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, κάθε μέρα, σε Ηρόδ.· δι' ἡμέρης, σε Αττ. -ρας, κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ημέρας, στον ιδ.· διὰ τρίτης ἡμέρας, κάθε τρίτη μέρα, Λατ. tertio quoque die, στον ιδ.· δι' ἡμερῶν πολλῶν, στο μεσοδιάστημα πολλών ημερών, σε Θουκ.· ἐξῆμέρας, στο διάστημα της ημέρας, σε Σοφ.· ἐφ' ἡμέραν, επαρκής για την ημέρα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αλλά τοῦφ' ἡμέραν, μέρα με τη μέρα, από μέρα σε μέρα, σε Ευρ.· καθ' ἡμέραν, με τη μέρα, στο διάστημα της ημέρας, σε Αισχύλ.· αλλά με κοινή σημασία· μέρα με τη μέρα, καθημερινά,

σε Σοφ. κ.λπ.· τὸ καθ' ἡμέραν, ἀπόλ., κάθε μέρα, σε Αριστοφ. κ.λπ.· μεθ' ἡμέραν, το μεσημέρι, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἡμερεῦω, μέλ. -σω (ἡμέρα), **1.** διέρχομαι την ημέρα, περνῶ την ημέρα, σε Ξεν. κ.λπ.· ἀπόλ., οδοιπορῶ καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ. **2.** διέρχομαι τις ημέρες μου, ζω, σε Σοφ.

ἡμερήσιος, Δωρ. **ἄμερ-**, -α, -ον (ἡμέρα), **I.** ο προορισμένος για την ίδια ημέρα, αυτός που υπάρχει μέσα στην ίδια μέρα· ἡμερήσιον φάος, φως όπως εκείνο της ημέρας, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που διαρκεί μία ημέρα· ἡμερησία ὁδός, ταξίδι διάρκειας μίας ημέρας, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.

ἡμερία (ενν. ὥρα), ἡ, = ἡμέρα, σε Σοφ.

ἡμερινός, -ῆ, -όν (ἡμέρα), αυτός που ανήκει στην ημέρα, σε Πλάτ.· ἄγγελος ἡμερινός, αγγελιαφόρος της ημέρας, σε Ξεν.

ἡμέριος, Δωρ. **ἄμ-**, -ον (ἡμέρα), αυτός που διαρκεί μόνο για μία ημέρα, σε Σοφ., Ευρ.

ἡμερίς, -ίδος, θηλ. του ἡμερος· ως ουσ., ἡμερίς (ενν. ἄμπελος), ἡ, το εξημερωμένο (καλλιεργημένο) ἀμπέλι, ἀντίθ. προς το ἀγριάς, σε Ομήρ. Οδ.· ωστόσο, διακρίνεται σε σχέση το ἀμπελὶς του Αριστοφ.

ἡμεροδρομέω, είμαι ημεροδρόμος, σε Λουκ.

ἡμεροδρόμος, ὁ (δραμεῖν), ως ουσ., ταχυδρόμος, αγγελιαφόρος, σε Ηρόδ.

ἡμερό-κοιτος, Δωρ. **ἄμερ-**, -ον, αυτός που κοιμάται κατά τη διάρκεια της ημέρας, χαρακτηρισμός του κλέφτη, σε Ησίοδ., Ευρ.

ἡμερο-λεγδόν (λέγω), ἐπίρρ., μέσω της ἀρίθμησης των ημερών, με το μέτρημα των ημερών, σε Αισχύλ.

ἡμερο-λογέω (λέγω), ἀριθμῶ κατά ημέρες, σε Ηρόδ.

ἡμερο-λόγιον, τό (λέγω), το βιβλίο στο οποίο αναγράφονται οι ημέρες, καταγράφεται η κάθε ημέρα ξεχωριστά, το ημερολόγιο, σε Πλούτ.

ἡμερος, Δωρ. **ἄμ-**, -ον και -α, -ον, **1.** ἡμερος, τιθασευμένος, εξημερωμένος, Λατ. mansuetus· λέγεται για τα ζῶα, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ.· ομοίως, τὰ ἡμερα μόνο, σε Ξεν. **2.** λέγεται για φυτά και δέντρα, καλλιεργημένος, Λατ. sativus, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **3.** λέγεται για ανθρώπους, ἡμερος, πράος, εξευγενισμένος, πολιτισμένος, στον ἰδ., σε Δημ.· με παρόμοια σημασία λέγεται για το λιοντάρι, σε Αισχύλ.

ἡμερο-σκόπος, ὁ, αυτός που φρουρεῖ κατά τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· ως ουσ., ημεροφύλακας, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

ἡμερότης, -ητος, ἡ (ἡμερος), εξημέρωμα, ημερότητα· καλλιέργεια του εδάφους· λέγεται για ανθρώπους, πραότητα, ευγένεια, αγαθότητα, σε Πλάτ.

ἡμερό-φαντος, -ον (φαίνομαι), αυτός που εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της ημέρας, σε Αισχύλ.

ἡμερο-φύλαξι[ῶ], -ἄκος, ὁ= ἡμεροσκόπος, σε Ξεν.

ἡμερόω, μέλ. -ώσω (ἡμερος), **1.** εξημερώνω, τιθασεύω, για ἄγρια θηρία, σε Πλάτ. **2.** λέγεται ἐπίσης για χώρες, τις καθαρίζω (τις καθιστῶ ασφαλεῖς) ἀπὸ τους ληστές και τα ἄγρια ζῶα, ὅπως ἔκαναν ο Ηρακλῆς και ο Θησέας, σε Πίνδ., Αισχύλ.· ἐπίσης, εξημερώνω μέσω κατάκτησης, υποτάσσω, σε Ηρόδ. **3.** χρησιμοποιεῖται και για ανθρώπους, εξευγενίζω, εκπολιτίζω, εξευμενίζω, μεταδίδω πολιτισμό, σε Πλάτ.

ἡμέρωσις, -εως, ἡ, εξημέρωση, καλλιέργεια, εκπολιτισμός, σε Πλούτ.

ἡμες, Δωρ. ἀντί εἶναι, ἀπαρέμφ. του εἰμί (Λατ. sum).

ἡμέτερος, Δωρ. **ἄμετ-**, -α, -ον (ἡμεῖς), **I.** ο δικός μας, Λατ. noster, σε Όμηρ. κ.λπ.· εἰς ἡμέτερον (ενν. δῶμα), σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, ἡμέτερόνδε, στο ἰδ.· ἡ

ἡμετέρα (ενν. χώρα), σε Θουκ.· τὰ ἡμέτερα φρονεῖν, συμμερίζεται τη δική μας θέση, σε Ξεν. **II.** μερικές φορές αντί ἐμός, σε Ομήρ. Οδ.

ἡμέων, Ιων. αντί ἡμῶν, γεν. πληθ. του ἐγώ.

ἡμην, παρατ. του ἡμαι.

ἡμησα, αόρ. α' του ἀμάω.

ἡμί, λέγω, Λατ. inquam· χρησιμοποιείται για να επαναλάβει κάτι με ἔμφαση· παῖ ἡμί, παῖ, παιδί, λέω, παιδί! σε Αριστοφ.· παρατ. ἦν, γ' ενικ. ἦ· ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κόπῃ σέθετε χεῖρα, εἶπε, και κράτησε το χέρι του..., σε Ομήρ. Ιλ.· στην Αττ., ἦν δ' ἐγώ, εἶπα ἐγώ, σε Πλάτ.· ἦ δ' ὅς, εἶπε αυτός, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ἡμί-, αχώριστο μόριο, πρώτο συνθετικό που σημαίνει «μισός», Λατ. semi-.

ἡμι-άνθρωπος, ὁ, αυτός που είναι κατά το ἡμισυ άνθρωπος, σε Λουκ.

ἡμι-βρώς, -ῶτος, ὁ, ἡ = το επόμ., σε Ανθ.

ἡμί-βρωτος, μισοφαγωμένος, σε Ξεν.

ἡμι-γένειος, -ον (γένειον), αυτός που δεν έχει ακόμα καλύψει ολόκληρο το πρόσωπό του με γένεια (λέγεται για τον νεαρό), σε Θεόκρ.

ἡμί-γυμνος, -ον, μισοντυμένος, ημίγυμνος, σε Λουκ.· ομοίως, ἡμιγύναιος, -ον, σε Σουΐδ.· ἡμίγυνος, -ον, σε Συνέσ.

ἡμι-δαής, -ές (δαίω), **I.** μισοκαμένος, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** (δατέομαι), μισοκομμένος, κατά το ἡμισυ διαιρεμένος, σε Ανθ.

ἡμι-δᾶρεικόν, τό, ο μισός δαρεικός, σε Ξεν.

ἡμι-δεής, -ές (δέω), ελλιπής κατά το ἡμισυ, ο μισογεμάτος, σε Ξεν., Ανθ.

ἡμί-δουλος, -ον, ημιελεύθερος, κατά το ἡμισυ δούλος, σε Ευρ.

ἡμι-έκτεον, τό = το επόμ., σε Αριστοφ.

ἡμί-εκτον, τό, μισός ἐκτεύς, δηλ. το 1/12 του μεδίμνου, σε Δημ.

ἡμι-έλλην, -ηνος, ὁ, ἡ, κατά το ἡμισυ Ἑλληνας, σε Λουκ.

ἡμι-εργής, -ές (*ἔργω), μισοτελειωμένος, μισοφτιαγμένος, ημιτελής, σε Λουκ.

ἡμί-εργος, -ον = το προηγ., σε Ηρόδ.

ἡμί-εφθος, -ον (ἔψω), μισοβρασμένος, μισομαγειρεμένος, σε Λουκ.

ἡμι-θαλής, -ές (θάλλω), μισοπράσινος, σε Ανθ.

ἡμι-θάνής, -ές (θνήσκω), μισοπεθαμένος, σε Ανθ.

ἡμίθεος, Δωρ. ἀμίθεος, ὁ, ο ημίθεος, ο κατά το ἡμισυ θεός, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ἡμι-θνής, -ῆτος, ὁ, ἡ = ἡμιθανής, σε Αριστοφ., Θουκ. κλπ.

ἡμί-θραυστος, -ον (θραύω), μισοσπασμένος, σε Ευρ., Ανθ.

ἡμι-κλήριον, τό (κλήρος), το ἡμισυ της κληρονομιάς, η μισή κληρονομιά, σε Δημ.

ἡμίκυκλον, τό (κύκλος), ημικύκλιο, το προστινὸ μέρος των καθισμάτων στο θέατρο, σε Πλούτ.

ἡμί-λευκος, -ον, λευκός κατά το ἡμισυ, σε Λουκ.

ἡμι-μᾶνής, -ές (μαίνομαι), μισότρελος, σε Αισχίν., Λουκ.

ἡμι-μάραντος, -ον (μαραίνω), μισομαραμένος, σε Λουκ.

ἡμι-μέδιμνον, τό, μισός μέδιμνος, σε Δημ.

ἡμι-μεθής, -ές (μέθη), μισομεθυσμένος, σε Ανθ.

ἡμι-μναῖον, τό, μισή μνα, σε Ξεν. κλπ.

ἡμι-μόχθηρος, -ον, μισόκακος, ο κατά το ἡμισυ μοχθηρός, σε Πλάτ.

ἡμί-ξηρος, -ον, ο κατά το ἡμισυ ξηρός, σε Ανθ.

ἡμι-όλιος, -α, -ον, Δωρ. ἀμιόλιος, -ον (ὄλος), **I.** αυτός που περιέχει το ολόκληρο και άλλο μισό από αυτό, Λατ. sesquialter, σε Πλάτ.· με γεν., τὰς περόνας ἡμιολίας... τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, μεγαλύτερες κατά το μισό

του ολόκληρου, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** *ήμιολία* ναῦς, πλοίο με μία ολόκληρη και άλλη μισή σειρά από κουπιά, σε Θεόφρ.

ήμιόνειος, -α, -ον (ήμίονος), αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στο μουλάρι· *ἄμαξα ήμιόνειος*, άμαξα την οποία τραβούν μουλάρια, σε Όμηρ.

ήμιονικός, -ή, -όν = *ήμιόνειος*, σε Ξεν.

ήμί-ονος, ό, ή, I. 1. γαϊδούρι κατά το ήμισυ, μισό γαϊδούρι δηλ. μουλάρι, σε Όμηρ. κ.λπ.· παροιμ., *έπεάν ήμίονοι τέκωσι*, δηλ. ποτέ, σε Ηρόδ. **2.** το *ήμίονος άγροτέρα*, σε Ομήρ. Ιλ.

B. 851 είναι πιθανόν το αγριο-μούλαρο. **II.** ως επίθ., *βρέφος ήμίονον*, το νεογνό της φοράδας, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμίονος βασιλεύς*, ένα βασιλικό μουλάρι, μισό Μηδικό μισό Περσικό, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

ήμί-οπτος, -ον, μισοψημένος, σε Λουκ.

ήμι-πέλεκκον (διπλό κ, χάριν του μέτρου), **τό (πέλεκυς)**, μισό τσεκούρι, μισός πέλεκυς, δηλ. το τσεκούρι που έχει μία κόψη, ο μονόστομος πέλεκυς, σε Ομήρ. Ιλ.

ήμί-πεπτος, -ον (πέσσω), μισομαγειρεμένος, μισοψημένος, σε Πλούτ.

ήμί-πλεθρον, τό, μισό πλέθρο, σε Ηρόδ., Ξεν.

ήμι-πλίνθιον, τό (πλίνθος), μισή πλίνθος, το ένα τούβλο δύο από τα οποία σχημάτιζαν μία πλίνθο, σε Ηρόδ.

ήμί-πνοος, -ον (πνέω), μισοπεθαμένος, αυτός που πνέει, ζει με μισή αναπνοή, σε Βατραχομ.

ήμι-πόνηρος, -ον, μισόκακος, πονηρός κατά το ήμισυ, σε Αριστ.

ήμι-πύρωτος, -ον (πῦρόω), μισοκαμένος, σε Ανθ.

ήμίσεια, ή, ήμίσεων, τό, βλ. [ήμισυς](#).

ήμί-σπαστος, -ον (σπάω), ο κατά το ήμισυ αφανισμένος, κατεστραμμένος, σε Ανθ.

ήμι-στράτιώτης, -ου, ό, ο κατά το ήμισυ στρατιώτης, σε Λουκ.

ήμι-στρογγύλος, -ον, ο κατά το ήμισυ στρογγυλός, σε Λουκ.

ήμισυς, -εια, -υ, γεν. *ήμίσεος*, ονομ. και αιτ. πληθ. αρσ. Ιων. *ήμίσεες, -εας*, Αττ. συνηρ. *-εις*, ουδ. πληθ. *ήμίσεια*, συνηρ. *-η*, Ιων. θηλ. *ήμισέα*, γεν. *-έας*, δοτ. *-έα*, κ.λπ.· (*ήμι-*), μισός, Λατ. *semis*, χρησιμ. και ως επίθ. και ως ουσ. **I.** ως επίθ., *ήμίσεες λαοί*, οι μισοί άνθρωποι, σε Όμηρ.· *ήμισυς λόγος*, το ήμισυ της διήγησης, σε Αισχύλ. κ.λπ.· με γεν., ως συγκρ., *ήμισυ οὔ διενοεῖτο*, τα μισά από όσα σκόπευε, είχε κατά νου, σε Θουκ.· επίσης με ουσ. στη γεν.· *τῶν νήσων τὰς ήμισέας*, τα μισά νησιά, σε Ηρόδ.· *αἱ ήμίσειαι τῶν νεῶν*, σε Θουκ.· *ό ήμισυς τοῦ ἀριθμοῦ*, σε Πλάτ. **II.** ως ουσ., **1.** *ήμισυ τιμῆς, έναρων, άρετῆς*, σε Όμηρ.· *πλέον ήμισυ παντός*, σε Ησίοδ.· συχνότερα και με άρθρο· *τὸ ήμισυ τοῦ στρατοῦ*, σε Θουκ. κ.λπ.· επίσης στον πληθ., *ἄρτων ήμίσεια*, σε Ξεν. **2.** ως θηλ., *ή ήμίσεια τοῦ τιμήματος*, σε Πλάτ.· *έφ' ήμισεία*, μέχρι το μισό, σε Δημ.

ήμι-τάλαντον, τό, μισό τάλαντο, ως βάρος, σε Ομήρ. Ιλ.· *τρία ήμιτάλαντα*, τρία μισά τάλαντα, σε Ηρόδ., αλλά, *τρίτον ήμιτάλαντον*, δύο τάλαντα και μισό, στον ίδ.

ήμι-τέλεια, ή (τέλος), απαλλαγή από το μισό φόρο, σε Λουκ.

ήμι-τέλεστος, -ον (τελέω), μισοτελειωμένος, ημιτελής, σε Θουκ.

ήμι-τελής, -ές (τέλος), μισοτελειωμένος· *δόμος ήμιτελής*, μισοτελειωμένο σπίτι, δηλ. αυτό του οποίου λείπει ο κύριος και αφέντης του, λέγεται για τον οίκο του Πρωτεσιλάου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήμιτελής άνήρ*, αντίθ. προς το *τελείως άγαθός*, σε Ξεν.

ήμίτομος, -ον, (τέμνω), I. κατά το ήμισυ τετμημένος, κομμένος στα δύο, σε Μόσχ. **II.** ως ουσ., *ήμίτομον, τό*, το μισό, σε Ηρόδ.

ήμιτύβιον[ῥ], τό, ανθεκτικό λινό ύφασμα, πανί, πετσέτα, σε Αριστοφ.
(αιγυπτιακή λέξη).

ήμι-φαής, -ές (φάος), ορατός κατά το ήμισυ, σε Ανθ.

ήμι-φάλακρος, -ον, κατά το ήμισυ φαλακρός, σε Ανθ.

ήμί-φauλος, -ον, φαύλος κατά το ήμισυ, σε Λουκ.

ήμί-φλεκτος, -ον (φλέγω), ημίκαυστος, ημιφλεγής, σε Θεόκρ., Λουκ.

ήμι-ωβολιαῖος, -α, -ον, αυτός που έχει αξία μισού οβολού, σε Αριστοφ.
αυτός που έχει το μέγεθος του μισού οβολού, σε Ξεν.

ήμι-ωβόλιον ή -ωβέλιον, τό (ὄβολος), μισός οβολός, σε Ξεν.

ήμμαι, Παθ. παρακ. του ἄπτω.

ήμος, Δωρ. ἄμος, ποιητ. επίρρ. χρόνου που συσχετίζεται με το τήμος· 1. όταν, σε εκείνη την εποχή, σε Όμηρ. 2. ενώ, ενόσω, κατά τη διάρκεια, εφόσον, σε Σοφ.

ήμός, -ή, -όν, Αιολ. ἄμός, = ἡμέτερος.

ήμπεσχόμην, Μέσ. αόρ. β' με διπλή αύξηση του ἀμπέχω.

ήμπλάκον, αόρ. β' του ἀμπλακίσκω.

ήμύω, αόρ. α' ἡμῶσα, κλίνω, γέρνω, πέφτω· ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν, έγείρε το κεφάλι του στη μία πλευρά, λέγεται γι' αυτόν που τραυματίστηκε θανάσιμα, σε Ομήρ. Ιλ.· ἤμυσε καρήατι, έκλινε το κεφάλι του, λέγεται για το άλογο, στο ίδ.· χρησιμοποιείται για σιτοβολώνα, ἐπὶ δ' ἡμύει ἀσταχύεσσι, προσκλίνει, γέρνει και κυματίζει με τα στάχυα, στο ίδ.· μεταφ., λέγεται για πόλεις, κλίνω προς πτώση, καταπίπτω, αλίσκομαι, καταστρέφομαι, στο ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

ήμφεγνόουν, παρατ. με διπλή αύξηση του ἀμφιγνοέω.

ήμφεσβήτουν, ήμφεσβήτησα, παρατ. και αόρ. α' με διπλή αύξηση του ἀμφισβητέω.

ήμφίεσμαι, Παθ. παρακ. του ἀμφιέννυμι.

ήμων, παρατ. του ἀμάω.

ήμων, -ονος, ό (ἴημι), αυτός που ρίπτει, εξακοντίζει, εκσφενδονίζει, ο ακοντιστής, σε Ομήρ. Ιλ.

ήν, συνηρ. αντί εἰ ἂν και ἑάν, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.

ήν, ως επιφώνημα, δεξ! κοίτα!, Λατ. en! σε Αριστοφ.· επίσης, ἡνίδε (δηλ. ἦν ἶδε) σε Θεόκρ.

ήν, παρατ. του ήμί.

ήν, α' και γ' ενικ. παρατ. του εἰμί (Λατ. sum)· γ' πληθ. στον Ησίοδ.

ήν, αιτ. ενικ. θηλ. της αναφορ. αντων. ὅς και της κτητ. αντων. ὅς, ἑός.

ήναίνετο, γ' ενικ. παρατ. του ἀναίνομαι.

ήνδᾶνον, παρατ. του ἀνδάνω.

ήνεγκα, ήνεγκον, αόρ. α' και β' του φέρω, Ιων. ἥνεικα.

ήνειχόμην, Μέσ. παρατ. με διπλή αύξηση του ἀνέχω.

ήνεκα, παρακ. του αἰνέω.

ήνεμόεις (ἄνεμος), Δωρ. ἀνεμόεις, -εσσα, -εν, I. ανεμώδης, αερικός, σε Όμηρ. κ.λπ. II. λέγεται για κίνηση, ορμητικός, αστραπιαίος, σε Αισχύλ.

ήνεον, ήνεσα, παρατ. και αόρ. α' του αἰνέω.

ήνεσχόμην, Μέσ. αόρ. β' με διπλή αύξηση του ἀνέχω.

ήνετο, γ' ενικ. Παθ. παρατ. του ἄνω = ἀνύω.

ήνέχθην, Παθ. αόρ. α' του φέρω.

ήνηνάμην, αόρ. α' του ἀναίνομαι.

ήνθισμένος, Παθ. μτχ. παρακ. του ἀνθίζω.

ήνθον, -ες, -ε, Δωρ. αντί ἤλθον, α' πληθ. ἦνθομες.

ἡνθρᾶκωμένος, παρακ. μτχ. του *ἀνθρακόομαι*.

ἡνία, -ίων, τά, ηνία, χαλινάρια, σε Όμηρ., Ησίοδ., Πίνδ.

ἡνία, Δωρ. **άνία, ή, 1.** ηνία (στην ιππασία), χαλινάρια (στην οδήγηση άρματος)· όπως τα ομηρικά *ἡνία(τά)*, απαντά κυρίως στον πληθ., σε Πίνδ. κ.λπ.· *πρὸς ἡνίας μάχεσθαι*, σε Αισχύλ.· στον ενικ., *ἐπισχὼν ἡνίαν*, σε Σοφ. **2.** μεταφορ., *χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις*, δεν βάζω στα λόγια μου χαλινάρια, σε Πλάτ.· *τῆς Πυκνὸς τὰς ἡνίας παραδοῦναί τινι*, στον ίδ. **3.** ως στρατιωτικός όρος, *ἐφ' ἡνίαν*, προς τα αριστερά, σε Πλούτ.

ἡν-ίδε, βλ. **ἦν** (ως επιφώνημα), για δεσ! κοίτα!

ἡνίκᾱ[ι], Δωρ. **άνίκα**, επίρρ. χρονικό, συσχετικό προς το *τηνίκα*, **1.** σε εκείνη την εποχή, σ' εκείνο το χρονικό σημείο, τότε, όταν, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.· επίσης μτβ., μέχρι, έως, σε Πίνδ., Αττ. **2.** με ευκτ. του πλαγίου λόγου, για να δηλώσει ένα πολλαπλά επαναλαμβανόμενο περιστατικό στο παρελθόν, όσες φορές, οσάκις, οποτεδήποτε, σε Σοφ. κ.λπ. **3.** *ἡνίκ' ἄν*, όπως το *ὅταν*, με υποτακτ., λέγεται για το μέλλον, οσάκις, οποτεδήποτε, στον ίδ. κ.λπ.

ἡνίον, τό, βλ. **ἡνία**, *τά*.

ἡνιο-ποιεῖον, τό (ποιέω), εργαστήριο παραγωγής χαλιναριών, σε Ξεν.

ἡνιο-στροφέω, οδηγώ, κατευθύνω με τα χαλινάρια, σε Αισχύλ., Ευρ.

ἡνιο-στρόφος, ὁ (στρέφω), αυτός που κατευθύνει, που οδηγεί με τα χαλινάρια, ο ηνίοχος, σε Σοφ.

ἡνιοχεία, ή (ἡνιοχέω), οδήγηση του άρματος, το έργο του ηνίοχου, σε Πλάτ.

ἡνιοχεύς, -έως, Επικ. **-ἦος, ὁ**, ποιητ. αντί *ἡνίοχος*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡνιοχεύω, Δωρ. **άν-**, μέλ. **-σω**, ποιητ. τύπος του *ἡνιοχέω*, ενεργώ σαν ηνίοχος, σε Όμηρ.· μεταφορ., οδηγώ, διευθύνω, σε Ανθ.

ἡνιοχέω, μέλ. **-ήσω**, πεζός τύπος του *ἡνιοχεύω*, **1.** κρατώ τα χαλινάρια, σε Ξεν. **2.** με αιτ., οδηγώ, κατευθύνω, σε Ηρόδ.· μεταφορ., διευθύνω, σε Αριστοφ. — Παθ., κατευθύνομαι, οδηγούμαι, σε Ξεν.

ἡνιοχικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για την οδήγηση (*ἡνιοχεία*), σε Πλάτ.· **ή -κή** (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της οδήγησης άρματος, στον ίδ.

ἡνί-οχος, Δωρ. **άνί-οχος, ὁ (ἔχω)**, **1.** αυτός που κρατά τα χαλινάρια, ηνίοχος, αρματηλάτης, αντίθ. προς το *παραιβάτης* (ο οποίος ήταν ο πολεμιστής στο πλευρό του ηνίοχου), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** γενικά, οδηγός άρματος, όπως στους αγώνες, σε Πίνδ., Αττ.· σε Θέογν., ιππέας. **3.** μεταφορ., οδηγός, αρχηγός, κυβερνήτης, σε Πίνδ., Αριστοφ.

ἡνίᾱπε, γ' ενικ. αορ. β' του *ἐνίπτω*.

ἡνῖς, ή, πληθ. *ἡνῖς (ἕνος)*, με ηλικία ενός έτους, σε Όμηρ.

ἡνοιξα, αόρ. α' του *ἀνοίγνυμι*.

ἦνον, παρατ. του *ἄνω* = *άνύω*.

ἡγορέη (άνήρ), Δωρ. **άνορέα, ή**, Επικ. αντί *άνδρεία*, ανδρεία, ανδρική δύναμη, ανδρική ηλικία, σε Όμηρ.· ανδρική ομορφιά, σε Ομήρ. Ιλ.· στον πληθ., έπαινοι της ανδρικής ηλικίας, εγκώμια για την ανδρoσύνη, σε Πίνδ.

ἦνουν, παρατ. του *αἰνέω*.

ἦνον, -οπος, ὁ, ή, στον Όμηρ., πάντοτε στη φράση *ἦνοπι χαλκῶ*, με χαλκό που λάμπει και ακτινοβολεί (αμφίβ. προέλ.).

ἦν-περ, συγγενές με το *εἶπερ*, όπως η σχέση του *ἦν* (έάν) προς το *εἰ*, σε Ξεν.

ἡνσχόμην, συγκοπτόμενος τύπος αντί *ἡνεσχόμην*.

ἡντεβόλησα, ἡντεβόλουν, αόρ. α' και παρατ. με διπλή αύξηση του *ἀντιβολέω*.

ἡντεον, ἡντησα, παρατ. και αόρ. α' του *ἀντάω*.

ἤντληκα, παρακ. του *ἀντλέω*.

ἤντο, γ' πληθ. παρατ. του *ἤμαι*.

ἤνϋκα, ἤνϋσα, παρακ. και αόρ. α' του *ἀνύω*.

ἤνυστρον, τό (*ἀνύω*), το τέταρτο στομάχι των μυρμηκαστικών ζώων, μέσα στο οποίο συντελούνταν η πέψη· αγαπημένο φαγητό των Αθηναίων, ο κοινώς λεγόμενος «πατσάς», σε Αριστοφ.

ἤνϋτο, Επικ. αντί *ἡνύετο*, γ' ενικ. Παθ. παρατ. του *ἀνύω*· *ἡνυτόμην*, Μέσ. παρατ.

ἡνώγεα, Επικ. υπερσυντ. του *ἄνωγα*· γ' ενικ. *ἡνώγει*, αόρ. α' *ἡνωξα*.

ἡνώχλουν, ἡνώχλησα, -ηκα, παρατ., αόρ. α' και παρακ. με διπλή αύξηση του *ἐνοχλέω*.

ἤξια, I. αόρ. α' του **ἀίσσω, ἄσσω**. **II. ἤξια,** αόρ. α' του **ἄγνυμι** και του **ἄγω**.

ἡξίωσα, -ώθην, Ενεργ. αόρ. α' και ο αντίστοιχος Παθ. του **ἀξιόω**.

ἡξῶ, Δωρ. αντί **ἡζω**, μέλ. του **ἡκω**.

ἡοῖ, δοτ. του **ἡώς**.

ἡοῖος, -α, -ον, Ιων. **ἡόιος, -η, -ον=ἔωος, 1.** πρωινός, σε Αριστοφ.· **ἡ ἡοίη** (ενν. **ώρα**), το πρωί, σε Ομήρ. Οδ. **2.** προς το πρωί, προς την ανατολή, ο ανατολικός, στο ιδ., σε Ηρόδ. **3. αἱ Ἑοῖαι** ήταν ποίημα του Ησιόδου, στο οποίο κάθε πρόταση ξεκινούσε με το **ἡ οἷη**.

ἥομεν, α' πληθ. παρατ. του **εἶμι** (Λατ. *ibo*).

ἡόνιος, -α, -ον (ἡών), αυτός που βρίσκεται στην ακτή, σε Ανθ.

ἡπανία, ἡ, απορία, ἔλλειψη, σπανιότητα, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

ἡπάομαι, βλ. **ἡπήσασθαι**.

ἡπαρ, -ἄτος, τό, το συκώτι, σε Όμηρ. κ.λπ.· **ὕφ' ἡπατος φέρειν**, λέγεται για τις εγκυμονούσες γυναίκες, σε Ευρ.· στους Τραγ. αναφέρεται σαν η ἑδρα των συναισθημάτων, των παθών, του θυμού, του φόβου κ.λπ., επομένως αντιστοιχεί προς την έννοια «καρδιά».

ἡπαφον, αόρ. β' του **ἀπαφίσκω**.

ἡπεδᾶνός, -ἡ, -όν, 1. αδύνατος, ασθενής, ευάλωτος, σε Όμηρ. **2.** με γεν., στερημένος από κάτι, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

ἡπεῖλεον, ἡπεῖλησα, παρατ. και αόρ. α' του **ἀπειλέω**.

ἡπειρο-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε ή ζει στην ξηρά, που διαβίει στην ἡπειρο, ο ηπειρώτης, σε Αισχύλ.

ἡπειρόνδε, στην ξηρά, στη στεριά, σε Ομήρ. Οδ.

ἡπειρος, Δωρ. ἄπ-[ᾰ], ἡ, Λατ. *terra-firma*, **I.** η στεριά, αντίθ. προς τη θάλασσα, σε Όμηρ., Ησιόδ. κ.λπ.· **κατ' ἡπειρον**, μέσω στεριάς, σε Ηρόδ.· **μήτ' ἐν θαλάττῃ μήτ' ἐν ἡπείρῳ**, σε Αριστοφ.· **ἀπ' ὅπου** στην Ομήρ. Οδ. ένα νησί αποκαλείται **ἡπειρος**. **II.** ο ηπειρωτικός κορμός της Δυτικής Ελλάδας, αντίθ. προς την Ιθάκη και τα γειτονικά νησιά (ἔπειτα ονομάστηκε **Ἑπειρος**, σαν κύριο όνομα), σε Ομήρ. Οδ.· ἔπειτα, γενικά, ξηρά, σε αντίθεση προς τα νησιά, σε Ηρόδ., Αττ. **III.** κατόπιν, η μεγάλη, εκτεταμένη ξηρά· η Ασία ειδικά αποκαλούνταν **Ἑπειρος**, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, η Ευρώπη, σε Αισχύλ.· **ἀπ' ὅπου** ο Σοφ. μιλάει για **δισσὰς ἡπείρους**, δηλ. για την Ευρώπη και την Ασία (αμφιβ. προέλ.).

ἡπειρόω, μεταβάλλω σε ξηρά, σε Ανθ. — Παθ., γίνομαι ἡπειρος, σε Θουκ.

ἡπειρώτης, -ου, ὁ, θηλ. -ῶτις, -ιδος, I. αυτός που προέρχεται από την ξηρά, αυτός που ζει στην ξηρά, ο στεριανός, αντίθ. προς το **νησιώτης**, σε Ηρόδ.· **αἱ ἡπειρώτιδες Αἰολίδες πόλεις**, αντίθ. προς τις πόλεις των νησιών, στον ιδ. κ.λπ.· **ἡπειρῶτις ζυμμαχία**, συμμαχία με ηπειρωτική δύναμη, αντίθ. προς το **ναυτική**, σε Θουκ. **II.** αυτός που ανήκει στην ἡπειρο της Ασίας, ο Ασιατικός, σε Ευρ.

III. ο Ηπειρώτης, ο κάτοικος της Ηπείρου, σε Λουκ.

ἡπειρωτικός, -ἡ, -όν, I. αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε ηπειρώτη, σε Ξεν. **II.** αυτός που προέρχεται από την Ἑπειρο, σε Θουκ.

ἡ-περ, ποιητ. **ἡέ-περ (ἡ),** παρά· με συγκρ., σε Όμηρ.

ἡ-περ (ἡ), με τον ίδιο τρόπο όπως..., βλ. **ὅσπερ**.

ἡπεροπεύς, -έως, Επικ. -ῆος, απατεώνας, εξαπατητής, σε Ομήρ. Οδ., Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

ἡπεροπευτής, -οῦ, ὁ, = το προηγ., **ἡπεροπευτὰ** (Επικ. κλητ.), σε Ομήρ. Ιλ.

ἡπεροπεύω (ἡπεροπεύς), μόνο στον ενεστ. και παρατ., εξαπατώ, δαλεάζω, σε Όμηρ.

ἡπήσασθαι, αόρ. α΄ του ἀχρηστου ενεστ. *ἡπάομαι*, επιδιορθώνω, φτιάχνω, επισκευάζω, αποκαθιστώ, «μπαλώνω», σε Αριστοφ. (αμφιβ. προέλ.).

ἡπητής, -οῦ, ὁ, επιδιορθωτής, επισκευαστής, σε Βατραχομ., Ξεν.

ἡπιᾶλέω, μέλ. *-ήσω*, ἔχω πυρετό με ρίγος, σε Αριστοφ.

ἡπίᾱλος, ὁ, I. πυρετός με σύγκρυο, ρίγος, σε Αριστοφ. **II.** = *ἡπιάλης*, εφιάλτης, το κακό όνειρο της νύχτας, στον ιδ. (άγν. προέλ.).

ἡπιό-δίνητος[ι], -ον (δινέω), αυτός που περιστρέφεται ήρεμα, γλυκά, σε Ανθ.

ἡπιό-δωρος, -ον (δῶρον), ευεργετικός, γενναιόδωρος, αυτός που εξευμενίζει μέσω δώρων, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡπιό-θυμος, -ον, πράος ως προς τη διάθεση, φιλήσυχος, σε Ανθ.

ἡπιός, -α, -ον και -ος, -ον, I. 1. λέγεται για πρόσωπα, ήσυχος, απαλός, μαλακός, ευγενικός· *πατήρ δ' ὥς ἡπιος αἰεί*, σε Όμηρ.· με δοτ. προσ., στον ιδ., σε Τραγ. **2.** λέγεται επίσης για συναισθήματα· *ἡπια εἰδέναι*, ἔχω ευμενή συναισθήματα, σε Όμηρ.· *πρὸς τὸ ἡπιώτερον καταστήσαι τινα*, εξευμενίζω κάποιον, φέρνω κάποιον σε ηπιότερη, πραότερη διάθεση, σε Θουκ. **II. 1.** Ενεργ., καταπραϊντικός, κατευναστικός, ανακουφιστικός· λέγεται για φάρμακα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** *ἡπιον ἦμαρ*, με απαρέμφ., μέρα ευνοϊκή (ευοίωνα) για να ξεκινήσει μια επιχείρηση, σε Ησίοδ. **III.** επίρρ., *ἡπίως*, σε Ηρόδ., Σοφ.

ἡπιό-χειρ, -ειρος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει χέρι που καταπραΰνει, ανακουφίζει, σε Ανθ.

ἡπου ή ἡπου, με τροποποιημένη σημασία από το *που*, παρά ίσως, ή ενδεχομένως, σε Όμηρ.

ἡπου ή ἡπου, I. υποθέτω, στοχάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.· ύστερα από άρνηση, πολύ λιγότερο, σε Θουκ. **II.** χρησιμ. για να υποβληθεί ερώτηση με δισταγμό, είναι πιθανόν ότι...; αλήθεια...; είναι δυνατόν...;, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.

ἡπύτα[ῦ], ὁ, Επικ. αντί *ἡπύτης (ἡπύω)*, κράχτης, διαλαλητής, ντελάλης· *ἡπύτα κῆρυξ*, μεγαλόφωνος κήρυκας, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡπύω, Δωρ. *ἄπύω [ā]*, μέλ. *-ύσω [ū]*, αόρ. α΄ *ἡπῦσα (εἶπεῖν)*· **1.** καλώ, προσκαλώ κάποιον, φωνάζω, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ.· με διπλή αιτ., *τί με τόδε χρέος ἄπύεις*; γιατί με καλείς γι' αυτό; σε Ευρ. **2.** απόλ., ανακράζω, φωνάζω, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τον άνεμο, πνέω με δύναμη, φυσώ κάνοντας θόρυβο, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, για τη λύρα, ηχώ, σε Ομήρ. Οδ. **3.** προφέρω, εκφέρω, ξεστομίζω, μιλώ· *πατρός ὄνομ' ἄπύεις*, σε Αισχύλ.· *τί ποτ' ἄπύσω*; σε Ευρ.

ἦρ, συνηρ. αντί *ἔαρ*.

ἦρᾱ, γ΄ ενικ. παρατ. του *ἐράω*.

ἦρᾱ, I. αόρ. α΄ του *ἄρω* **II.** αλλά *ἦρα΄*, δηλ. *ἦραο*, Επικ. αντί *ἦρω*, β΄ ενικ. Μέσ. αορ. α΄ του *ἄρω*· ομοίως, *ἦρᾱ*, σε Βοιωτ.

ἦρα, ουδ. επίθ. πληθ., **I.** δώρα που έγιναν δεκτά, προσφορές· *ἦρα φέρειν*, σε Όμηρ. **II.** με γεν. = *χάριν*, εξαιτίας, λόγω, σε Ανθ.

Ἥρα, Ιων. **Ἥρη**, ἡ, η Ἥρα, στη Λατ. Juno, η βασίλισσα των θεών, κόρη του Κρόνου και της Ρέας, αδερφή και σύζυγος του Δία, σε Όμηρ. κ.λπ.· *νῆ τήν Ἥραν*, όρκος των Αθηναίων γυναικών, σε Ξεν.

Ἡραῖος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στην Ἥρα· *Ἡραῖον* (ενν. *ιερόν*), τό, το ιερό της Ἥρας, το Ηραίο, σε Ηρόδ.

Ἡρακλῆης, συνηρ. **Ἡρᾱ-κλῆς, ὁ**, Αττ. γεν. *Ἡρακλέους*, δοτ. *Ἡρακλέει*, αιτ. *Ἡρακλεᾶ*, κλητ. *Ἡράκλεες*, -εις, Ιων. και Επικ. *Ἡρακλῆος*, -κλῆι, -κλῆα· οι Αττικοί τύποι συντέμνονται ακόμη περισσότερο, *Ἡρακλέος*, *Ἡρακλέϊ*,

Ἡρακλέᾱ και *Ἡρακλῆ*· ανώμ. αιτ. *Ἡρακλέην*· ο Ηρακλής, Λατ. Hercules, γιος του Δία και της Αλκμήνης, ο πιο δημοφιλής από τους Έλληνες ήρωες, σε Όμηρ. κ.λπ. (το όνομά του υποδηλώνει «τη δόξα της Ἡρας», το *Ἡρας κλέος*, από τη δόξα που εκείνη απέκτησε κατά τη γέννησή του).

Ἡρακλειῖται, οἱ, οι Ηρακλείδες, οι απόγονοι του Ηρακλή, σε Ηρόδ.

Ἡράκλειος, -α, -ον και -ος, -ον, Επικ. -ήειος, Ιων. -ήιος, -η, -ον, **I.** αυτός που ανήκει στον Ηρακλή, Λατ. Herculeus· *βίη Ἡρακληείη*, δηλ. η ρώμη, η δύναμη του Ηρακλή, ο ρωμαλέος Ηρακλής, σε Όμηρ.· *Ἡράκλειαι στῆλαι*, οι δύο αντικριστοί βράχοι του Ηρακλή, δηλ. η Κάλπη, το σημερινό Γιβραλτάρ, και η Αβύλη, το σημερινό όρος των Πιθήκων, σε Ηρόδ. **II. 1.** ως ουσ., *Ἡράκλειον*, Ιων. -ήιον (ενν. *ἱερόν*), τό, το ιερό του Ηρακλή, το Ηράκλειο, στον ίδ. κ.λπ. **2.** *Ἡράκλεια* (ενν. *ἱερά*), τά, η γιορτή προς τιμήν του Ηρακλή, σε Αριστοφ.

Ἡρακλείτειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στον Ηράκλειτο, σε Πλάτ.

Ἡρᾶκλῆς, ὁ, συνηρ. από το *Ἡρακλέης*.

Ἡρακλίσκος, ὁ, υποκορ. του *Ἡρακλῆς*, σε Θεόκρ.

ἥρᾶρον, αόρ. β' του *ἀραρίσκω*.

ἥρᾶσάμην, αόρ. α' του *ἐραμαι*· Επικ. γ' ενικ. *ἥράσσατο* — Παθ. με Μέσ. σημασία, *ἥράσθην*.

ἥρᾶτο, γ' ενικ. μεσ. αορ. α' του *ἄρνυμαι*.

ἥρᾶτο, γ' ενικ. παρατ. του *ἀράομαι*.

ἥρέθην, Παθ. αόρ. α' του *αίρέω*· **ἥρει**, γ' ενικ. Ενεργ. παρατ.

ἥρέμᾱ, επίρρ., **1.** όπως το *ἀτρέμας*, σιγανά, ήσυχα, σιωπηλά, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** ελαφρά, λίγο, στον ίδ. **3.** αργά, με βραδύ ρυθμό, αντίθ. προς το *τάχιστα*, στον ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

ἥρεμαῖος, -α, -ον, επίθ. του *ἥρέμα*, ήσυχος, ατάραχος, σε Πλάτ.· ανώμ. συγκρ. *ἥρεμέστερος*, σε Ξεν.· επίρρ. -αίως = *ἥρέμα*, στον ίδ.· συγκρ. -εστέρω, στον ίδ.

ἥρεμέω, μέλ. -ήσω, παραμένω ήσυχος, είμαι αδρανής, στέκομαι ατάραχος, σε Ξεν., Πλάτ.

ἥρεμησις, -εως, ἡ, αταραξία, ησυχία, ακινησία, σε Αριστ.

ἥρεμί[τι], επίρρ., αντί *ἥρέμα*, σε Αριστοφ.

ἥρεμία, ἡ, ησυχία, αταραξία, ακινησία· *ἐπὶ ἥρεμίας ὕμῶν*, σε Δημ.

ἥρεμίζω, **I.** καθιστώ κάποιον ήρεμο ή ήσυχο, καταπραύνω, κατευνάζω, σε Ξεν. **II.** αμτβ., = *ἥρεμέω*, στον ίδ.

ἥρεμος, -ον, = *ἥρεμαῖος*, σε Κ.Δ.

ἥρεσα, αόρ. α' του *ἀρέσκω*.

ἥρέτισα, αόρ. α' του *αίρετίζω*.

ἥρευν, Ιων. αντί *ἥρουν*, παρατ. του *αίρέω*.

Ἥρη, Ιων. αντί *Ἥρα*.

ἥρηκα, -ημαι, Ενεργ. και Παθ. παρακ. του *αίρέω*· *ἥρηντο*, γ' πληθ. υπερσ.

ἥρήρει, γ' ενικ. υπερσ. του *ἀραρίσκω*

B.

ἥρήρειστο, γ' ενικ. υπερσ. Παθ. του *ἐρείδω*.

-ήρης, κατάληξη επιθέτων. **1.** από το *ἀραρ-εῖν*, *ἀραρ-ίσκω*, όπως το *ἐρι-ήρης*, *θυμ-ᾱρης*. **2.** από το *ἐρ-έσσω*, όπως το *ἀμφ-ήρης*, *ἄλι-ήρης*, *τρι-ήρης*, κ.λπ.

ἥρησάμην, αόρ. α' του *ἀράομαι*.

ἥρι, Επικ. επίρρ., πρωί, νωρίς, σε Όμηρ.· *ἥρι μάλ', μάλ' ἥρι*, στον ίδ.

ἥρι-γένεια, ἡ (γίγνομαι), αυτή που έχει γεννηθεί πρωί, το παιδί της αυγής, επίθ. της *Ἡοῦς*, σε Όμηρ.· επίσης, απόλ., *Ἡώς*, η Αυγή, σε Ομήρ. Οδ.·

ἡριγενείας, την αυγή, σε Θεόκρ.

Ἡριδᾶνός, ὁ, ο Ηριδανός, θρυλικό ποτάμι διάσημο στους παλαιούς μύθους, για το οποίο λεγόταν ότι χύνεται στον Ωκεανό, στο δυτικότερο μέρος της Ευρώπης, σε Ησίοδ., Ηρόδ.: ἄλλοι μεταγεν. συγγραφείς θεωρούσαν ότι δῆλωνε τον ποταμό Πάδο (ὅπως ο Ευρ.), ενώ ἄλλοι το Ροδανό ή το Ρήνο (ὅπως πιθανόν ο Ηρόδ.).

ἥριζον, ἥρισα, παρατ. και αόρ. α΄ του *ἐρίζω*.

ἡρίθμεον, -ουν, παρατ. του *ἀριθμέω*.

ἥρι̃κε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *ἐρείκω*.

ἡρινός, -ή, -όν (ἥρ), = *ἐαρινός*, αυτός που ανήκει ή βρίσκεται μέσα στην άνοιξη, σε Σόλωνα, Ευρ.: ουδ. πληθ. ως επίρρ., κατά την άνοιξη, *ὅταν ἡρινά... φωνῇ χελιδών*, σε Αριστοφ.

ἡρίον, τό, τάφος, τύμβος, μνημείο, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

ἥρι̃πε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *ἐρείπω*.

ἡρι-πόλη, ἡ (πολέω), αυτή που βαδίζει το πρωί· ως ους., ὅπως το *ἡριγένεια*, το πρωί, σε Ανθ.

ἡρίσθηται, γ΄ ενικ. Παθ. παρακ. του *ἀριστάω*.

ἡρνήθην, ἡρνημαι, αόρ. α΄ και παρακ. του *ἀρνέομαι· ἡρνησάμην*, Μέσ. αόρ. α΄.

ἡρόθην, Παθ. αόρ. α΄ του *ἀρώω*.

ἥρπαξα και ἥρπα̃σα, αόρ. α΄ του *ἀρπάζω*.

ἥρρησα, αόρ. α΄ του *ἔρρω*.

ἥρσα, I. αόρ. α΄ του *ἀραρίσκω*, **II.** του *ἄρδω*.

ἥρτησα, αόρ. α΄ του *ἀρτάω· ἥρτημαι*, Παθ. παρακ.

ἥρτωνα, ἥρτυνάμην, Ενεργ. και Μέσ. αόρ. α΄ του *ἀρτύνω*.

ἥρτῶσα, αόρ. α΄ του *ἀρτύω*.

ἥρῡγον, αόρ. β΄ (στον Ενεργ. τύπο) του *ἐρεῡγομαι*, II.

ἡρύκᾱκον, Επικ. αόρ. β΄ του *ἐρύκω*.

ἥρω, ποιητ. δοτ. ενικ. του *ἥρως· ἥρω*, γεν. και αιτ. του ιδίου.

ἥρω, β΄ ενικ. παρατ. του *ἀράομαι*.

ἡρώησα, αόρ. α΄ του *ἐρώέω*.

ἡρωϊκός, -ή, -όν (ἥρως), **I.** αυτός που αναφέρεται στον ἥρωα, ο σχετικός με τον ἥρωα, ο ηρωϊκός, σε Πλάτ. κ.λπ.· **II.** στη μετρική, *ἡρωϊκὸς στίχος*, ο ηρωϊκός στίχος, δακτυλικός εξάμετρος, στον ίδ.

ἡρωίνη[ι], ἡ, θηλ. του *ἥρως*, ηρωίδα, σε Θεόκρ.: συνηρ. **ἡρώνη**, σε Αριστοφ.

ἡρώιος, -α, -ον, = *ἡρωϊκός*, σε Πίνδ.

ἡρώις, -ίδος, ἡ, I. = *ἡρωίνη*, σε Πίνδ. **II.** ως θηλ. του *ἡρωϊκός*, σε Ανθ.

ἡρώμην, παρατ. του *ἀράομαι*.

ἡρῶν, Ιων. -**ῶϊον, τό (ἥρως)**, **1.** (σε συνδυασμό με το *ἱερόν* ή το *ἔδος*), ο ναός ή το ιερό που είναι αφιερωμένο σε έναν ἥρωα, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *θῆρῶν*, δηλ. *τὸ ἡρῶον*, σε Αριστοφ. **2.** (σε συνδυασμό με το *μέτρον*), ο εξάμετρος στίχος, σε Πλούτ.

ἡρῶς, -α, -ον, συνηρ. αντί *ἡρώϊος· ὁ ἡρῶς* (ενν. *ρύθμός*), το ηρωϊκό μέτρο, ο εξάμετρος, σε Πλάτ. κ.λπ.: *ποὺς ἡρῶς*, ο δάκτυλος, ο μετρικός πους, σε Ανθ.

ἥρως, ὁ, γεν. *ἥρωος*, Αττ. επίσης *ἥρω*, δοτ. *ἥρωϊ, ἥρω*, αιτ. *ἥρωα, ἥρω*, σπανίως *ἥρων* — πληθ., ονομ. *ἥρωες*, σπάνια *ἥρως*, δοτ. *ἥρωσιν*, αιτ. *ἥρωας*, σπάνια *ἥρως* (συγγενές με το Λατ. *vir*), **1.** ο ἥρωας· στον Όμηρ. αποδίδεται στους Έλληνες που πολέμησαν στην Τροία, κατόπιν και για τους πολεμιστές εν γένει, και έπειτα για όλους τους ελεύθερους ανθρώπους της ηρωϊκής εποχής, που δεν έχουν καμία σχέση με τον πόλεμο ή τη διοίκηση ὅπως ο

αιοιδός Δημόδοκος, ο κήρυκας Μούλιος, ακόμα και οι απόλεμοι Φαίακες. **2.** στον Ησίοδ., οι *ὄλβιοι ἥρωες* είναι άνδρες της τέταρτης γενεάς των ανθρώπων, που έπεσαν μπροστά στα τείχη της Θήβας και της Τροίας και έλαβαν από το Δία κατοικία στα Νησιά των Μακάριων. **3.** οι ήρωες, ως υποκείμενα λατρείας, σαν ημίθεοι ή άνδρες γεννημένοι απο θεό και θνητό, όπως ο Ηρακλής, ο Αινείας, ο Μέμνονας, σε Ηρόδ., Πίνδ.· έπειτα, χρησιμοποιείται για όσους είχαν προσφέρει μεγάλες ευεργεσίες στο ανθρώπινο γένος και τιμήθηκαν γι' αυτό, όπως ο Δαίδαλος, ο Τριπτόλεμος, ο Θησέας, σε Ανθ. **4.** έπειτα, οι ήρωες ήταν κατώτεροι, τοπικοί, εγχώριοι θεοί, προστάτες πόλεων, φυλών ή ομάδων, συντεχνιών, κ.λπ.· όπως στην Αθήνα, οι *ἥρωες ἐπώνυμοι* ήταν εκείνοι οι ήρωες από τους οποίους πήραν τα ονόματά τους οι *φυλαί*, σε Ηρόδ.

ἥρῳσσα, ἡ, = *ἥρωίνη*, σε Ανθ.

ἦς, Δωρ. αντί *ἦν*, γ' ενικ. παρατ. του *εἰμί* (Λατ. sum).

ἦς, Δωρ. αντί *εἷς*, ο ένας, σε Θεόκρ.

ἦσα, I. αόρ. α' του *ἄδω*· **II. ἦσα,** αόρ. α' του *ἦδω*.

ἦσαι, β' ενικ. του *ἦμαι*.

ἦσαν, γ' πληθ. παρατ. του *εἰμί* (Λατ. sum).

ἦσαν, I. Αττ. αντί *ἦδσαν*, γ' πληθ. υπερσ. του *οἶδα*. **II.** αντί *ἦῖσαν*, γ' πληθ. παρατ. του *εἶμι* (Λατ. ibo).

ἦσατο, γ' ενικ. αορ. α' του *ἦδομαι*.

ἦσειν, απαρέμφ. μέλ. του *ἦμι*.

ἦσθα, Aiol. και Αττ. αντί *ἦς*, β' ενικ. παρατ. του *εἰμί* (Λατ. sum).

ἦσθα, απαρέμφ. του *ἦμαι*.

ἦσθένησα, -ένουν, αόρ. α' και παρατ. του *ἀσθενέω*.

ἦσθην, I. αόρ. α' του *ἦδομαι*· **II. ἦσθην,** Παθ. αόρ. α' του *ἔδω*.

ἦσθόμην, αόρ. β' του *αἰσθάνομαι*.

ἦσι, Επικ. αντί *ἦ*, γ' ενικ. υποτακτ. αορ. β' του *ἦμι*.

ἦσκειν, αντί *ἦσκεεν*, γ' ενικ. παρατ. του *ἀσκέω*.

ἦσμεν, Αττ. αντί *ἦδεμεν*, α' πληθ. υπερσ. του *οἶδα*, βλ. [*εἶδω](#).

ἦσο, β' ενικ. προστ. του *ἦμαι*.

ἦσσα, Αττ. ἦττα, -ης, ἡ (ἦσσων), υποχώρηση, ἦττα, αντίθ. προς το *νίκη*, σε Θουκ. κ.λπ.· με γεν. πράγμ., υποχώρηση σε κάτι· *ἡδονῶν, ἐπιθυμιῶν*, σε Πλάτ.

ἡσσάομαι, Αττ. ἦττ-, μέλ. *ἡσσηθήσομαι* ή Μέσ. *ἡττήσομαι*, με Παθ. σημασία, αόρ. α' *ἡσσήθην*, παρακ. *ἡσσημαι*, Ιων. *ἐσσόομαι*, μτχ. *ἐσσούμενος*, γ' ενικ. παρατ. *ἐσσοῦτο* (χωρίς αύξηση), αόρ. α' *ἐσώθην*, παρακ. *ἔσσωμαι* — **1.** Παθ., είμαι λιγότερος από κάποιον άλλο, κατώτερός του· με γεν. προσ., σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.· με γεν. πράγμ., *ἡσσάομαι ῥήματος*, υποτάσσομαι στη δύναμη των λέξεων, σε Θουκ.· *ὁ ἦτῳτο*, στο οποίο αποδείχτηκε κατώτερος, σε Ξεν. **2.** ως Παθ., ηττώμαι, υποτάσσομαι, νικιέμαι, κατατροπώνομαι, συντρίβομαι· *ὑπότινος*, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, με γεν. προσ., σε Ευρ. κ.λπ.· *ἡσῶσθαι μάχη* ή *μάχην*, σε Ηρόδ., Δημ. **3.** υποχωρώ, ενδίδω, υποτάσσομαι, είμαι δέσμιος σε πάθη και επιθυμίες· με γεν., *ἡσσημένος ἔρωτος*, σε Ευρ.· *τῶν ἡδονῶν*, σε Ξεν.· επίσης με δοτ., νικιέμαι, καταβάλλομαι από κάποιον, *ἡδονῇ ἡσώμενοι*, σε Θουκ.

ἡσσητέος, -α, -ον, ουδ. πληθ. *ἡσσητέα*, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να ηττηθεί· *γυναικός*, από μια γυναίκα, σε Σοφ.

ἦσσων, ἦσσον, γεν. -ονος, Αττ. **ἦττων**, Ιων. **ἔσσων**, συγκρ. του *κακός* ή του *μικρός* (αλλά σχηματισμένο από το *ἦκα*, ἡσυχα, απαλά, επομένως ο αρχικός

τύπος ήταν *ήκίων*, με υπερθ. *ήκιστος*). **I. 1.** με γεν. προσ., λιγότερος, κατώτερος, ασθενέστερος, λιγότερο γενναίος, σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρέμφ., *έσσων θείν*, όχι τόσο καλός στο τρέξιμο, σε Ηρόδ.· *ούδενός ήσσωγνώναι*, ανώτερος από όλους στην κρίση, σε Θουκ. **2.** απόλ., λέγεται για την πιο αδύναμη πλευρά· *ήσσους γενέσθαι*, ισοδύναμο του *ήττηθῆναι*, στον ιδ.· *τὰ τῶν ήττόνων*, η περιουσία των ηττηθέντων, σε Ξεν.· λέγεται επίσης για πράγματα, *τὸν ήττω λόγον κρείττω ποιείν*, «κάνοντας να φανεί ο χειρότερος λόγος σαν ο καλύτερος», σε Πλάτ. **II.** με γεν. πράγμ., υποκύπτοντας σε κάτι, γίνομαι υπόδουλος σε κάτι· *έρωτος*, σε Σοφ.· *κέρδους*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· γενικά, υποτασσόμενος σε κάτι, ανίκανος ως προς την αντίσταση· *τοῦ πεπρωμένου*, σε Ευρ. **III.** ουδ., *ήσσον*, Αττ. *ήττον*, ως επίρρ., λιγότερο, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ.· συχνά με άρνηση που προηγείται, *ούχ ήσσον, οὐδ' ήσσον*, όχι λιγότερο, εξίσου, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ήσται, γ' ενικ. του *ήμαι*.

ήστε, Αττ. αντί *ήδειτε*, β' πληθ. υπερσ. του *οἶδα*, βλ. [*εἶδω](#).

ήστην αντί *ήτην*, γ' δυϊκ. παρατ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ήστην, Αττ. αντί *ήδείτην*, βλ. [*εἶδω](#).

ήστο, γ' ενικ. παρατ. του *ήμαι*.

ήστον αντί *ήτον*, β' δυϊκ. παρατ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ήστωσα, αόρ. α' του *αἰστώω*.

ήσυχα, ουδ. πληθ. του *ήσυχος*, ως επίρρ.

ήσυχάζω, μέλ. -*άσω*, -*άσομαι*, αόρ. α' *ήσύχασα* (*ήσυχος*)· **I.** είμαι ήρεμος, παραμένω ατάραχος, ξεκουράζομαι, σε Αισχύλ.· *ή άπορία τοῦ μὴ ήσυχάζειν*, η δυσκολία του να βρεις ξεκούραση, ησυχία, σε Θουκ.· συχνά σε μτχ., *ήσυχάζων προσμένω*, σε Σοφ.· *ήσυχάσασα*, αυτή που αναπαύθηκε μέσω της διακοπής του πολέμου, σε Θουκ.· *τὸ ήσυχάζον τῆς νυκτός*, το πιο ήσυχο χρονικό σημείο της νύχτας, στον ιδ. **II.** μτβ. ενεργείας στον αόρ. α', κάνω κάποιον να ησυχάσει, τον βάζω να αναπαυθεί, σε Πλάτ.

ήσυχαιος, Δωρ. *άσυχ-*, -**α**, -**ον**, ποιητ. αντί *ήσυχος*, σε Σοφ.

ήσυχαιτερος, -**τατος**, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *ήσυχος*.

ήσυχῃ, Δωρ. *άσυχᾱ*, επίρρ., σιγανά, ήσυχα, ήπια, ήρεμα, σε Πίνδ.· *έχ' ήσυχῃ*, κάνε ησυχία, κάτσε ήσυχα, σε Πλάτ.· *ήσυχῃ γελάσαι*, στον ιδ.

ήσυχία, Ιων. -**ίη**, Δωρ. *άσυχία*, **ή**, **I. 1.** αταραξία, στατικότητα, ηρεμία, ξεκούραση, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· με γεν., ξεκουράζομαι από κάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** με πρόθεση, *δι' ήσυχίης εἶναι*, είμαι ήσυχος, ησυχάζω, σε Ηρόδ.· *έν ήσυχία έχειν τι*, κρατώ κάτι κρυφό, σιωπώ, δεν μιλώ γι' αυτό, στον ιδ.· *έφ' ήσυχίας*, σε Αριστοφ.· *κατ' ήσυχίην πολλήν*, σε Ηρόδ.· *καθ' ήσυχίαν*, σε ανάπαυση, σε Θουκ.· *μεθ' ήσυχίας*, ήσυχα, σιγανά, σιωπηλά, σε Ευρ. **3.** με ρήματα· *ήσυχίαν άγειν*, είμαι ήρεμος, ησυχάζω, ηρεμώ, είμαι γαλήνιος, βρίσκομαι σε κατάσταση ειρήνης, σε Ηρόδ., Αττ.· ομοίως, *ήσυχίαν έχειν*, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** τόπος απομόνωσης, τόπος ερημικός, σε Ομηρ. Ύμν., Ξεν.

ήσύχιμος, Δωρ. *άσύχ-*, -**ον**, = *ήσυχος*, σε Πίνδ.

ήσύχιος[ῡ], Δωρ. *άσύχ-*, -**ον**, = *ήσυχος*, ήσυχος, ήρεμος, πράος, γαλήνιος, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, στον πεζό λόγο, *τρόπου ήσυχίου*, με ήσυχη διάθεση, σε Ηρόδ.· *τὸ ήσύχιον τῆς εἰρήνης*, σε Θουκ.· επίρρ. -*ίως*, σε Ομηρ. Ύμν.

ήσυχιότης, -**ητος**, **ή**, = *ήσυχία*, σε Πλάτ.

ήσυχος, Δωρ. *άσυχος*, -**ον**, **I. 1.** ήρεμος, ακίνητος, σιωπηλός, ήσυχος, γαλήνιος, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.· *ήσύχω βάσει φρενῶν*, δηλ. ήσυχα διαλογιζόμενος, σε Αισχύλ.· *έν ήσύχω*, σιωπηλά, με ήρεμο τρόπο, σε Σοφ. **2.** ήπιος, ευγενικός, πράος, λέγεται για το χαρακτήρα, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.·

τοὺς ἀφ' ἡσύχου ποδός, αὐτοὺς που διάγουν μια ἡρεμη ζωή, ζουν ἕναν ἡσυχο βίο, στον ἰδ.· ὀργῇ ὑπόθετες ἡσυχον πόδα, δηλ. μετρίασε την οργή σου, στον ἰδ.· τὸ ζύνηθετες ἡσυχον, τη συνηθισμένη ηρεμία, σε Θουκ. **II.** οι συνήθεις Αττ. τύποι του συγκρ. και υπερθ. ἦταν ἡσυχαιότερος, -αίτατος, ἀλλὰ ἀπαντᾷ ἐπίσης και ο ομαλός τύπος -ώτερος. **III.** ἐπίρρ. -χως, σε Ευρ. κ.λπ.· ἡρεμα, με προσοχή, στον ἰδ.· υπερθ. ἡσυχαιάτα, σε Πλάτ.· το ουδ. ἡσυχον, Δωρ. ἄσυχον, χρησιμ. ἐπίσης ως ἐπίρρ., σε Θεόκρ.· και πληθ. ἄσυχα, στον ἰδ. ἡσχυμμένοις, μτχ. Παθ. παρακ. του αἰσχύνω.

ἦσω, μέλ. του ἴημι.

ἦ-τε (ἦτε) ἢ και, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦτε ἢ ἦτε, ἀσφαλώς, βέβαια, ἀναμφίβολα, σε Όμηρ.

ἦτε, ἦτην, Αττ. ἀντί ἦεϊτε, ἡείτην, β' πληθ. και γ' παρατ. δυϊκ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἦτην, γ' δυϊκ. παρατ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἦτιάσθε, Επικ. ἀντί ἦτιᾶσθε, β' πληθ. παρατ. του αἰτιάομαι· ἦτιᾶσάμην και -άθην, ἀόρ. α'· ἦτιᾶμαι, παρακ.

ἦ-τοι, **I.** = ἦ τοι, βέβαια, ἀλήθεια, ἀσφαλώς, σε Ομήρ. Ιλ.· μετὰ το ἄλλ' εἰ..., και ὁμως, στο ἰδ. **II.** = ἦ τοι, εἴτε στ' ἀλήθεια, ἢ πράγματι, ἀκολουθ. ἀπὸ το ἦ, ἢ (ἦτοι...ἦ), σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἦτορ, τό, στον Όμηρ. πάντοτε στην ονομ. και αιτ., η καρδιά, σαν ὄργανο του ἀνθρώπινου σώματος, σε Ομήρ. Ιλ.· ἐπειτα, με την ἐννοια το κέντρο της ζωής, η ἴδια η ζωή· ἦτορ ὀλέσαι, στο ἰδ.· ως η ἐδρα των συναισθημάτων, των ἐπιθυμιών, στο ἰδ. κ.λπ.

ἦτριον, Δωρ. ἄτριον, τό, το στημόνι του υφάσματος, σε Πλάτ., Θεόκρ.· στον πληθ., λεπτό, διαφανές ὕφασμα, ὅπως ἐκεῖνο πίσω ἀπὸ το ὁποῖο μπορεῖς να διακρίνεις τα ἀντικείμενα, σε Ευρ.· ἦτρια βύβλων, φύλλα κατασκευασμένα ἀπὸ λωρίδες παπύρου οι ὁποῖες ἔχουν πλεχθεῖ σταυροειδώς, σε Ἀνθ.

ἦτρον, τό, το μέρος κάτω ἀπὸ τον ἀφαλὸ, το υπογάστριο, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.

ἦττα, ἦττάομαι, ἦττάω, ἦττων, Αττ. ἀντί ἦσσ-.

ἦττημα, -ατος, τό, = ἦττα, σε Κ.Δ.

ἦτω ἀντί ἔστω, γ' ενικ. προστ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἡν-γένειος, -γενής, -κάρηνος, -κομος, -πυργος, κ.λπ., Επικ. και Ἀυρ. ἀντί εὐ-γένειος, εὐγενής, κ.λπ.

ἡν-λάβεια, κράση ἀντί ἢ εὐλάβεια.

ἡν-λησα, ἀόρ. α' του ἀν-λέω· ἡν-λεῖτο, γ' ενικ. Παθ. παρατ.

ἡν-λίσάμην, -ίσθην, Μέσ. και Παθ. ἀόρ. α' του ἀν-λίζομαι.

ἡν-ξάμην[ᾱ], ἀόρ. α' του εὐ-χομαι.

ἡν-ξᾶνον, παρατ. του ἀν-ξάνω· ἡν-ξησα, -ήθην, Ενεργ. και Παθ. ἀόρ. α'.

ἡν-ύς, ουδ. ἡν-ύ, Επικ. ἀντί εὐ-ύς, καλός, γενναῖος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἡν-σα[ῶ], ἀόρ. α' του ἀν-ω.

ἡν-τε, Επικ. μόριο, **I.** ὅπως, καθώς, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· συχνά στον Όμηρ. σε παρομοιωσεις ἀντί ὥς ὅτε. **II.** στην Ομήρ. Ιλ. Δ 277, ὕστερα ἀπὸ συγκρ.· μελάντερον ἡν-τε πίσσα, πολὺ μαύρος, ὅπως η πίσσα· ἡν-τε = ἦ, πιο μαύρος κι ἀπὸ την πίσσα.

ἡν-τρέπισται, γ' ενικ. Παθ. παρακ. (με μέση σημασία) του εὐ-τρεπίζω.

ἡν-χορος, -ον, Επικ. ἀντί εὐ-χορος, με αἰθέριο χορό, σε Ἀνθ.

Ἡφαίστειος, -α, -ον, αὐτός που ἀνήκει στον Ἡφαίστο· Ἡφαιστεῖον ἢ Ἡφαιστεῖον (ενν. ἱερόν), τό, το ἱερό του Ἡφαίστου, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ.· Ἡφαιστεῖα (ενν. ἱερά), τά, η γιορτὴ πρὸς τιμὴν του Ἡφαίστου, το Λατ. Vulcanalia, σε Ξεν.

Ἡφαιστό-πονος, -ον, αυτός που έχει κατασκευαστεί από τον Ἡφαιστο, σε Ευρ.

Ἡφαιστος, -ου, ὁ, I. ο Ἡφαιστος, Λατ. Vulcanus, ο γιος του Δία και της Ἥρας, χωλός εκ γενετής, ο θεός της μεταλλουργίας, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** μετωνυμικά αντί της λέξης *πῦρ*, φωτιά, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. (πιθανόν από το *ἄπ-τω*, ανάβω φωτιά).

Ἡφαιστό-τευκτος, -ον, ο κατασκευασμένος από τον Ἡφαιστο, σε Σοφ.

ἦφθα, Δωρ. αντί *ἦφθη*, γ' ενικ. Παθ. αορ. α' του *ἄπτω*.

ἦφι, Επικ. αντί *ἦ*, δοτ. θηλ. του *ὄς* (Λατ. *suus*).

ἠφίουν, παρατ. (με διπλή αύξηση) του *ἀφίημι*· γ' ενικ. *ἠφίει*, έπειτα *ἠφιε*· γ' πληθ. *ἠφίεσαν*.

ἦφῦσα, αόρ. α' του *ἀφύσσω*.

ἠχεῖον, τό (ἦχος), ηχητικό όργανο, τύμπανο με σχήμα λέβητα ή καμπάνας, σε Πλούτ.

ἠχέτης, -ου, ὁ, Επικ. **ἠχέτᾱ**, Δωρ. **ἀχέτας, ἀχέτᾱ** (*ἠχέω*), αυτός που ακούγεται καθαρά, εύηχος, οξύφωνος, σε Αισχύλ., Ευρ.· λέγεται για το τζιτζίκι, το οποίο τιτιβίζει, σε Ησίοδ., Ανθ.· και απόλ., *ἀχέτας, ὁ*, το αρσενικό τζιτζίκι, σε Αριστοφ.

ἠχέω, Δωρ. **ἀχέω** [*ā*], μέλ. -*ήσω*, **I.** αμτβ., ηχώ, κροτώ, βροντώ, σε Ησίοδ.· λέγεται συχνά για το μέταλλο· *ἤχεσκε* (Ιων. παρατ.), σε Ηρόδ.· *τὰ χαλκεῖα πληγέντα μακρόν ἠχεῖ*, σε Πλάτ.· λέγεται επίσης για το τζιτζίκι, τιτιβίζω, τραγουδώ, σε Θεόκρ. **II.** με αιτ. ως σύστ. αντικ., *ἀχεῖν ὕμνον*, κάνω να ακουστεί, σε Αισχύλ.· *κωκυτόν*, σε Σοφ.· *χαλκίον ἄχει*, ηχεί το κύμβαλο, σε Θεόκρ. — Παθ., *ἠχεῖται κύπος*, παράγεται ήχος, σε Σοφ.

ἠχή, Δωρ. **ἀχά, ἡ**, κάθε είδους θόρυβος ή ήχος, σε Όμηρ., Αττ.· λέγεται για την οχλαγωγία του πλήθους, για το βρυχηθμό της θάλασσας, για το θρόισμα των δέντρων στον αέρα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· στους Τραγ., όπως το *ἰαχή*, κραυγή οδύνης, θρήνος· αλλά, *σάλπιγγος ἠχή*, σε Ευρ.· σπάνια χρησιμοποιείται και για τους έναρθρους ήχους, στον ίδ.

ἠχήεις, -εσσα, -εν, αυτός που κάνει κρότο, πάταγο, σε Όμηρ.

ἠχημα, Δωρ. **ἄχ-, τό (ἠχέω)**, ήχος, θόρυβος, σε Ευρ.

ἠχθετο, γ' ενικ. παρατ. του *ἄχθομαι* και του *ἔχθω*.

ἠχθηρα, αόρ. α' του *ἐχθαίρω*.

ἦχι (όχι *ἦχι*), Επικ. αντί *ἦ*, επίρρ., όπου, σε Όμηρ.

ἦχμασσα, αόρ. α' του *αἰχμάζω*.

ἦχος, ὁ, μεταγεν. τύπος του *ἠχή*, σε Θεόκρ., Μόσχ.

ἠχώ, Δωρ. **ἀχώ**, γεν. (*ἠχόος*) *ἠχοῦς*, Δωρ. *ἀχῶς*, αιτ. *ἠχώ*, Δωρ. *ἀχώ*, Δωρ. κλητ. *ἀχοῖ*· **1.** όπως το *ἠχή*, ήχος, αλλά κυρίως ο ήχος που επιστρέφει, που κάνει αντίλαλο, ηχώ, σε Όμηρ. Ὑμν., Ησίοδ. κ.λπ. **2.** γενικά, ήχος διαρκής όπως αυτός του κουδουνιού, σε Σοφ., Τραγ.· *τὴν Βοιωτὴν κατεῖχε ἠχὼ ὥς...*, ολόκληρη η Βοιωτία αντηχούσε από τη φήμη ότι..., σε Ηρόδ.

ἦψα, αόρ. α' του *ἄπτω*.

ἦψε, γ' ενικ. παρατ. του *ἔψω*, α' πληθ. *ἦψομεν*· *ἦψησα*, αόρ. α'.

ἠῶθεν, Δωρ. **ᾠῶθεν**, επίρρ. (*ἠώς*)· όπως το *ἔωθεν*, από το πρωί, δηλ. από την αυγή, από το ξημέρωμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· συνήθως λέγεται για το επόμενο πρωινό, για το πρωινό που ακολουθεί, αύριο πολύ πρωί, σε Ομήρ. Οδ.

ἠῶθι, Επικ. γεν. του *ἠώς*.

ἠών, -όνος, ὁ, συνηρ. από το *ἠῶν*.

ἡῶος, -ῶα, -ῶον, 1. = ἡοῖος, ο πρωινός, αυτός που υπάρχει κατά το ξημέρωμα, σε Όμηρ. Ὑμν., Ησίοδ. **2.** αυτός που έρχεται από την ανατολή, ο ανατολικός, σε Ηρόδ.

ἡώς, ἡ, γεν. (ἡόος) ἡοῦς, Επικ. ἡῶθι, δοτ. ἡοῖ, αιτ. ἡῶ, Αττ. ἔως, γεν. ἔω, αιτ. ἔω, όπως το λεῶς — Δωρ. ἀώς, Αιολ. ἄυως (δηλ. ἄFως), όχι αὔως· **I. 1.** χάραμα, αυγή, ξημέρωμα, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.· το πρωί, ως χρονικό σημείο της ημέρας, αντίθ. προς τα μέσον ἡμαρ και δείλη, σε Ομήρ. Ιλ.· γεν. ἡοῦς, το πρωί, νωρίς, στο ίδ.· αιτ. ἡῶ, κατά τη διάρκεια του πρωινού, σε Ομήρ. Οδ.· ἐξἡοῦς μέχρι δείλης ὀψίης, σε Ηρόδ.· ἅμα ἡοῖ, κατά το ξημέρωμα, στον ίδ.· ἅμ' ἔω ἢ ἅμα τῇ ἔω, σε Θουκ.· Επικ. ἡῶθι πρό, σε Όμηρ.· ἐς ἁῶ, αύριο, σε Θεόκρ. **2.** επειδή οι Έλληνες μετρούσαν τις ημέρες με τα πρωινά, το ἡώς συχνά σήμαινε την ημέρα, σε Όμηρ. **II.** η ανατολή, στον ίδ.· ἀπὸ ἡοῦς πρὸς ἐσπέρην, σε Ηρόδ. κ.λπ. **III.** ως κύριο όνομα, Ἡώς, Λατ. Aurora, η θεά της Αυγής, η οποία αναδύεται από τον Ωκεανό, από την κλίνη του συζύγου της Τιθωνού, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.